អង្គការសហប្រជាជាតិ

សេចក្តីពន្យល់ទូទៅ

អំពី

សេរីភាពនៃគំនិត និងការសម្តែងមតិ

អនុម័តដោយគណៈកម្មាធិការសិទ្ធិមនុស្ស

នៅសម័យប្រជុំលើកទី១០២របស់ខ្លួន កាលពីខែកក្កដា ឆ្នាំ២០១១

ការិយាល័យឧត្តមស្នងការអង្គការសហប្រជាជាតិទទួលបន្ទុកសិទ្ធិមនុស្សប្រចាំកម្ពុជា

អង្គការសហប្រជាជាតិ

សេចក្តីពន្យល់ទូទៅ

អំពី

សេរីភាពនៃគំនិត និងការសម្តែងមតិ

អនុម័តដោយគណៈកម្មាធិការសិទ្ធិមនុស្ស

នៅសម័យប្រជុំលើកទី១០២របស់ខ្លួន កាលពីខែកក្កដា ឆ្នាំ២០១១

សេចក្តីពន្យល់ទូទៅលេខ៣៤

កតិកាសញ្ញាអន្តរជាតិស្តីពីសិទ្ធិពលរដ្ឋ និងសិទ្ធិនយោបាយ

មាត្រា១៩៖ សេរីភាពនៃគំនិត និងការសម្តែងមតិ

UNITED NATIONS HUMAN RIGHTS
OFFICE OF THE HIGH COMMISSIONER
Cambodia

ខែវិច្ឆិកា ឆ្នាំ២០១២

មាតិកា

ទំព័រ

១-សេចក្តីផ្តើម...៥

២-កំណត់សំគាល់ទូទៅ...១០

៣-សេរីភាពនៃគំនិត...១៤

៤-សេរីភាពនៃការបញ្ចេញមតិ ១៥

៥-សេរីភាពនៃការបញ្ចេញមតិ និងប្រព័ន្ធសារព័ត៌មាន ១៨

៦-សិទ្ធិទទួលបានព័ត៌មាន ២០

៧-សេរីភាពនៃការបញ្ចេញមតិ និងសិទ្ធិនយោបាយ...............................២៣

៨-ការអនុវត្តមាត្រា១៩(៣) ២៤

៩-វិសាលភាពមានកំរិតនៃការរិតត្បិតលើសេរីភាព

នៃការបញ្ចេញមតិក្នុងវិស័យជាក់លាក់មួយចំនួន.................................. ៣៦

១០-ទំនាក់ទំនងរវាងមាត្រា១៩ និងមាត្រា២០.................................... ៤៧

៚*៚

សេចក្តីផ្តើម

សេរីភាពនៃគំនិត និងការបញ្ចេញមតិ គឺជាសិទ្ធិមនុស្សជាមូលដ្ឋាន មួយ ដែលត្រូវបានប្រកាសនៅក្នុងសេចក្តីប្រកាសជាសកលស្តីពីសិទ្ធិ មនុស្ស ហើយ ត្រូវបានការពារក្រោមកតិកាសញ្ញាអន្តរជាតិស្តីពីសិទ្ធិពល រដ្ឋ និងសិទ្ធិនយោបាយ។

ការគោរពសិទ្ធិសេរីភាពនៃគំនិត និងការបញ្ចេញមតិ គឺមានសារៈសំខាន់ មិនត្រឹមតែសម្រាប់ការអភិវឌ្ឍបុគ្គលឲ្យបានពេញលេញប៉ុណ្ណោះទេ ប៉ុន្តែថែមទាំងសម្រាប់សង្គមមួយផងដែរ ហើយក៏ជាមូលដ្ឋានគ្រឹះសម្រាប់គ្រប់សង្គមប្រជាធិបតេយ្យសេរី។ សេរីភាពទាំងពីរនេះ ទាក់ទងគ្នាយ៉ាងជិតស្និទ្ធ ដែលក្នុងនោះ សេរីភាពនៃការបញ្ចេញមតិ គឺជាមធ្យោ បាយសម្រាប់ការផ្លាស់ប្តូរ និងការបង្កើតគំនិត ដើម្បីអាចស្តែងចេញជាក់ស្តែង។

ការទទួលបានសេរីភាពនៃគំនិត និងការបញ្ចេញមតិ គឺកាន់តែមាន សារៈសំខាន់ថែមទៀត ដោយសារតែ វាជាលក្ខខណ្ឌដំបូងគេដែលមិនអាចជៀសបាន សម្រាប់ការធ្វើឲ្យសម្រេចបាននូវសិទ្ធិមនុស្សផ្សេងៗ ជាច្រើនទៀត។ ប្រសិនបើរដ្ឋមួយ មិនគោរពសេរីភាពនៃគំនិត និងការបញ្ចេញមតិ នេះអាចនឹងធ្វើប៉ះពាល់ដល់ការអនុវត្តសិទ្ធិជាមូលដ្ឋានដទៃទៀត ដែលបុគ្គលទាំងឡាយត្រូវទទួលបាន ដូចជាសេរីភាពនៃការជួបប្រជុំ និងសមាគម។ ការគោរពសិទ្ធិចូលរួមក្នុងកិច្ចការសាធារណៈ និងសិទ្ធិបោះឆ្នោត ក៏មានទំនាក់ទំនងគ្នាផងដែរ ជាមួយនឹងការទទួលបានសេរីភាពនៃគំនិត និងការបញ្ចេញមតិ។

នៅឆ្នាំ១៩៩២ រាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជាបានផ្តល់សច្ចាប័នលើកតិកាសញ្ញាអន្តរជាតិស្តីពីសិទ្ធិពលរដ្ឋ និងសិទ្ធិនយោបាយ ដែលនេះមានន័យថា កម្ពុជាត្រូវបានជាប់កាតព្វកិច្ចតាមផ្លូវច្បាប់ដោយបទបញ្ញត្តិទាំងឡាយ នៃកតិកាសញ្ញានេះ។ មាត្រា៣១ នៃរដ្ឋធម្មនុញ្ញព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជាបានចែងបន្ថែមទៀតឲ្យរដ្ឋទទួលស្គាល់ និងគោរពសិទ្ធិមនុស្សទាំងឡាយ ដែលមានចែងក្នុងសន្ធិសញ្ញា

សិទ្ធិមនុស្សអន្តរជាតិ។ ហេតុដូច្នេះ កម្ពុជា គួរតែយកមកអនុវត្តឲ្យមានប្រសិទ្ធភាពនូវការបកស្រាយ និងការបំភ្លឺ ទៅលើបញ្ញត្តិទាំងឡាយតាមមាត្រា១៩ នៃកតិកាសញ្ញានេះ ដូចមានកំណត់នៅក្នុងសេចក្តីពន្យល់ទូទៅលេខ៣៤។ ច្បាប់ជាតិ ក៏បានធានាការពារផងដែរដល់សេរីភាពនៃការបញ្ចេញមតិរបស់ពលរដ្ឋកម្ពុជាគ្រប់រូប តាមមាត្រា៤១ នៃរដ្ឋធម្មនុញ្ញកម្ពុជា ដែលចែងថា "ប្រជាពលរដ្ឋខ្មែរ មានសេរីភាពនៃការបញ្ចេញមតិ សេរីភាពខាងសារព័ត៌មាន ខាងការបោះពុម្ពផ្សាយ និងសេរីភាពនៃការជួបប្រជុំ"។

តើសេរីភាពនៃគំនិត និងការបញ្ចេញមតិ មានន័យយ៉ាងដូចម្តេច តាមមាត្រា១៩ នៃកតិកាសញ្ញាអន្តរជាតិស្តីពីសិទ្ធិពលរដ្ឋ និងសិទ្ធិនយោបាយ?

ដូចមានចែងក្នុងមាត្រា១៩ នៃកតិកាសញ្ញានេះ សិទ្ធិសេរីភាពនៃគំនិត និងការបញ្ចេញមតិ មានធាតុផ្សំខុសៗគ្នាចំនួនបីគឺ៖

(ក) សិទ្ធិប្រកាន់យកគំនិតរបស់ខ្លួនដោយគ្មានការជ្រៀតជ្រែក

(ខ) សិទ្ធិស្វែងរក និងទទួលព័ត៌មាន និងសិទ្ធិទទួលបានព័ត៌មាន និង

(គ) សិទ្ធិបញ្ជូនព័ត៌មាន និងគំនិតសព្វបែបយ៉ាង ដោយមិនគិតពីព្រំដែន ទោះជាដោយផ្ទាល់មាត់ ដោយសរសេរ ឬដោយបោះពុម្ព តាមទម្រង់សិល្បៈក្តី ឬតាមមធ្យោបាយផ្សព្វផ្សាយដទៃណាមួយក្តី តាមការជ្រើសរើសរបស់ខ្លួន។

សេចក្តីពន្យល់ទូទៅលេខ៣៤ ផ្តល់ព័ត៌មានបន្ថែមទៀតអំពីនិយមន័យនៃធាតុផ្សំនីមួយៗក្នុងចំណោមធាតុផ្សំទាំងនេះ។

តើរដ្ឋាភិបាលត្រូវមានកាតព្វកិច្ចអ្វីខ្លះ ទាក់ទងនឹងការគោរពសិទ្ធិសេរីភាពនៃគំនិត និងសេរីភាពនៃការបញ្ចេញមតិ?

ដូចមានចែងយ៉ាងជាក់លាក់តាមមាត្រា១៩ សិទ្ធិសេរីភាពនៃគំនិត និងការបញ្ចេញមតិ ដូចសិទ្ធិទាំង អស់ដែរ ដាក់កាតព្វកិច្ចតាមផ្លូវច្បាប់ទៅលើរដ្ឋាភិបាល មានដូចជា៖

(ក) ត្រូវគោរពសិទ្ធិនោះ ឬមិនត្រូវជ្រៀត ជ្រែកដល់ការទទួលបានសិទ្ធិនោះឡើយ

(ខ) ត្រូវការពារសិទ្ធិនោះ ឬត្រូវអនុវត្តដោយយកចិត្តទុកដាក់ឲ្យបានត្រឹមត្រូវ ដើម្បីទប់ស្កាត់ ផ្តន្ទាទោស ស៊ើបអង្កេត និងផ្តល់សំណងចំពោះព្យសនៈកម្ម ដែលបង្កឡើងដោយរូបវន្តបុគ្គល ឬនីតិបុគ្គល និង

(គ) ត្រូវផ្តល់ប្រសិទ្ធភាពដល់សិទ្ធិនោះ ឬត្រូវចាត់វិធានការផ្សេងៗជាវិជ្ជមាន ឬជាបរិសកម្ម ដើម្បីធ្វើឲ្យសម្រេចបានដល់សិទ្ធិនោះ។

តើសេចក្តីពន្យល់ទូទៅ គឺជាអ្វី?

សេចក្តីពន្យល់ទូទៅ គឺជាមធ្យោបាយមួយដែលក្នុងនោះគណៈកម្មាធិការសិទ្ធិមនុស្ស (ដែលជាស្ថាប័ននៃអ្នកជំនាញឯករាជ្យ ឃ្លាំមើលការអនុវត្ត ICCPR ដោយរដ្ឋភាគី) បោះពុម្ពផ្សព្វផ្សាយនូវការបកស្រាយរបស់ខ្លួន អំពីខ្លឹមសារនៃបទបញ្ញត្តិនានារបស់ ICCPR អំពីបញ្ហាតាមវិស័យ ដើម្បីកុំឲ្យមានចម្ងល់អំពីវិសាលភាព និងអត្ថន័យនៃមាត្រានីមួយៗ។

ខ្លឹមសារនៃសេចក្តីពន្យល់ទូទៅលេខ៣៤

សេចក្តីពន្យល់ទូទៅលេខ៣៤ ត្រូវបានអនុម័តដោយគណៈកម្មាធិការសិទ្ធិមនុស្ស នៅខែកក្កដា ឆ្នាំ២០១១។ សេចក្តីពន្យល់នេះ ដាក់ជំនួសសេចក្តីពន្យល់ទូទៅលេខ១០ កាលពីលើកមុន។ សេចក្តីពន្យល់នេះ ផ្តល់នូវការពន្យល់បំភ្លឺអំពីបញ្ហាដូចខាងក្រោម៖

(ក) ការយល់ឃើញជាទូទៅអំពីសេរីភាពនៃគំនិត និងការបញ្ចេញមតិ

(ខ) ធាតុផ្សំនៃនិយមន័យអំពីសេរីភាពនៃគំនិត និងការបញ្ចេញមតិ

(គ) សេរីភាពនៃការបញ្ចេញមតិ និងប្រព័ន្ធផ្សព្វផ្សាយព័ត៌មាន

(ឃ) សិទ្ធិទទួលបានព័ត៌មាន

(ង) សេរីភាពនៃការបញ្ចេញមតិ និងសិទ្ធិនយោបាយ

(ច) ការអនុវត្តមាត្រា១៩(៣) ពោលគឺ អំពីការរឹតត្បឹតដែលអាចអនុញ្ញាតឲ្យបានទៅលើសេរីភាពនៃគំនិត និងការបញ្ចេញមតិ(ជាអាទិ៍នៅពេលដែលការធ្វើយុត្តិកម្ម ត្រូវបានធ្វើឡើង អំពីសន្តិសុខជាតិ និងការរក្សាសណ្តាប់ធ្នាប់សាធារណៈ)

(ឆ) វិសាលភាពមានដែនកំណត់នៃការរឹតត្បឹត ទៅលើសេរីភាពនៃការបញ្ចេញមតិ នៅក្នុងវិស័យជាក់លាក់មួយចំនួន (ដូចជា អំឡុងពេលបោះឆ្នោត ការរិៈគន់មន្ត្រីសាធារណៈ អង្គការសារព័ត៌មាន ប្រព័ន្ធផ្សព្វផ្សាយតាមអ៊ីនធឺណេត វិជ្ជាជីវៈខាងសារព័ត៌មាន ច្បាប់ស្តីពីបរិហារកេរ្តិ៍)

(ជ) ទំនាក់ទំនងរវាងមាត្រា១៩ និងមាត្រា២០ (ស្តីពីការឃោសនាឲ្យមានសង្គ្រាម និងស្តីពីការញុះញង់ឲ្យមានការស្អប់ខ្ពើមខាងពូជសាសន៍ និងសាសនា)។

ដោយសារតែការរឹតត្បឹតដែលអាចអនុញ្ញាតឲ្យបាន ទៅលើសេរីភាពនៃគំនិត និងការបញ្ចេញមតិ គឺជាធាតុផ្សំមួយក្នុងចំណោមធាតុផ្សំទាំងឡាយដ៏ពិបាកបំផុតនៃមាត្រា១៩ គណៈកម្មាធិការសិទ្ធិមនុស្ស បានផ្តោតផ្នែកដ៏សំខាន់នៃសេចក្តីពន្យល់របស់ខ្លួនទៅលើបញ្ហានេះ។ គណៈកម្មាធិការ ព្យាយាមបំភ្លឺអំពីព្រំដែននៃមូលដ្ឋានជាធម្មានុរូបចំនួនពីរ ដែលសេរីភាពនៃគំនិត និងការបញ្ចេញមតិ អាចត្រូវបានរឹតត្បឹត ដោយសង្កត់ធ្ងន់ថា ការរឹតត្បឹតដូចនេះ ត្រូវតែស្របទៅតាមភាពចាំបាច់ និងភាពសមមាត្រដ៏តឹងរឹង ហើយថា រដ្ឋត្រូវតែបង្ហាញឲ្យបានជាក់លាក់ថា ការគំរាមកំហែងបង្កឡើងដោយការបញ្ចេញមតិនោះ តម្រូវឲ្យដាក់ការរឹតត្បឹត។ សេចក្តីពន្យល់ទូទៅនេះ ក៏រក្សាជំហរផងដែរថា រដ្ឋទាំងឡាយត្រូវតែបរិសកម្មក្នុងការបង្កើតវិធានការនានា ដែលការពារប្រឆាំងនឹងការវាយប្រហារដែលមានបំណងបំបិទមាត់ជនទាំងឡាយណា ដែលអនុវត្តសិទ្ធិសេរីភាពនៃការបញ្ចេញមតិរបស់គេ។

ជារួម សេចក្តីពន្យល់ទូទៅលេខ៣៤ គឺជាការអះអាងឡើងវិញ អំពីសារៈសំខាន់ជាស្នូលនៃសេរីភាពនៃគំនិត និងការបញ្ចេញមតិសម្រាប់សិទ្ធិមនុស្សទាំងអស់។ ហេតុដូច្នេះ សេចក្តីពន្យល់នេះ កំណត់ពីវិជ្ជមាត្រដ៏ចង្អៀត ដែលរដ្ឋអាច

រឹតត្បឹតសិទ្ធិនេះបាន។ សេរីភាពនៃការបញ្ចេញមតិ បំរើឲ្យប្រយោជន៍របស់រដ្ឋ ដោយការអនុញ្ញាតិឲ្យមានសំលេង និងថ្លែងពីការរិៈគន់ដោយសេរី ជាជាងផ្សព្វផ្សាយដោយលាក់លៀម តាមមធ្យោបាយមួយធ្វើឲ្យអន្តរាយដល់អំណាចរដ្ឋ។ រដ្ឋដែលខកខានមិនបានធានាការពារសេរីភាពនៃគំនិត និងការបញ្ចេញមតិ ក៏ប្រឈមនឹងហានិភ័យក្នុងការធ្វើឲ្យខូចខាតដល់ស្មារតីប្រកបដោយការច្នៃប្រឌិត និងដ៏មានសារៈសំខាន់របស់ប្រជាពលរដ្ឋខ្លួន។ សេរីភាពនៃការបញ្ចេញមតិមានសារៈសំខាន់ស្មើនឹងផលប្រយោជន៍របស់ប្រជាពលរដ្ឋ។ វាអនុញ្ញាតិឲ្យមានការចូលរួមខាងផ្នែកនយោបាយ និងសកម្មនិយមខាងសង្គមស៊ីវិល និងការប្រព្រឹត្តទៅរបស់រដ្ឋ វាផ្តល់នូវការជឿទុកចិត្តទៅលើការបោះឆ្នោត និងការអនុវត្តសិទ្ធិក្នុងការបោះឆ្នោតដោយសេរី ហើយវាផ្តល់ជាមូលដ្ឋានគ្រឹះមួយ ដើម្បីឲ្យប្រជាពលរដ្ឋ អាចក្រោកឈរក្នុងការការពារសិទ្ធិផ្សេងៗទាំងអស់ ដែលពួកគេត្រូវទទួលបានស្របតាមច្បាប់។

ការិយាល័យឧត្តមស្នងការ អង្គការសហប្រជាជាតិ ទទួលបន្ទុកសិទ្ធិមនុស្សប្រចាំកម្ពុជា កំពុងតែបោះពុម្ពផ្សព្វផ្សាយឯកសារដ៏សំខាន់នេះ ដោយមានក្តីសង្ឃឹមថា ឯកសារនេះនឹងជាជំនួយស្មារតីដល់រាជរដ្ឋាភិបាល និងដៃគូដទៃទៀត ក្នុងកិច្ចខិតខំប្រឹងប្រែងពួកគេ ដើម្បីអនុវត្តគោលនយោបាយផ្សេងៗទាក់ទងនឹងសេរីភាពនៃគំនិត និងការបញ្ចេញមតិ ដើម្បីជាផលប្រយោជន៍សម្រាប់ប្រជាពលរដ្ឋគ្រប់រូបនៅកម្ពុជា។

ការិយាល័យឧត្តមស្នងការ
អង្គការសហប្រជាជាតិ
ទទួលបន្ទុកសិទ្ធិមនុស្ស
ប្រចាំកម្ពុជា
ខែវិច្ឆិកា ឆ្នាំ២០១២

មាត្រា ១៩

១. ជនគ្រប់រូបមានសិទ្ធិប្រកាន់យកមតិយោបល់ដោយគ្មានការជ្រៀតជ្រែក។

២.ជនគ្រប់រូបមានសិទ្ធិសេរីភាពក្នុងការបញ្ចេញមតិ។ សិទ្ធិនេះត្រូវរាប់បញ្ចូលទាំងសេរីភាពស្រាវជ្រាវព័ត៌មាន ទទួល និងផ្សព្វផ្សាយព័ត៌មាន និងគំនិតសព្វបែបយ៉ាងដោយមិនគិតពីព្រំដែន ដោយផ្ទាល់មាត់ សរសេរ ឬបោះពុម្ពតាមទម្រង់សិល្បៈក្តី ឬក៏ដោយមធ្យោបាយផ្សព្វផ្សាយដទៃទៀតក្តីតាមការជ្រើសរើសរបស់ខ្លួន។

៣. ការប្រើប្រាស់សិទ្ធិដែលចែងក្នុងកថាខណ្ឌ២ នៃមាត្រានេះតម្រូវឱ្យមានករណីយកិច្ច និងការទទួលខុសត្រូវពិសេស។ ដូច្នេះ ការប្រើប្រាស់សិទ្ធិនេះអាចមានការរិតត្បិតមួយចំនួនដែលត្រូវកំណត់ដាច់ខាតដោយច្បាប់ និងដែលចាំបាច់ដើម្បី ៖

(ក) គោរពសិទ្ធិ និងកិត្តិសព្ទរបស់អ្នកដទៃ។

(ខ) ការពារសន្តិសុខជាតិ សណ្តាប់ធ្នាប់សាធារណៈ សុខភាព ឬសីលធម៌សាធារណៈ។

សេចក្តីពន្យល់ទូទៅលេខ៣៤

មាត្រា១៩ ៖ សេរីភាពនៃគំនិត និងសេរីភាពនៃការបញ្ចេញមតិ

កំណត់សំគាល់ទូទៅ

១. សេចក្តីពន្យល់ទូទៅនេះ ដាក់ជំនួសសេចក្តីពន្យល់ទូទៅលេខ ១០ (សម័យប្រជុំលើកទី១៩)។

២. សេរីភាពនៃគំនិត និងសេរីភាពនៃការបញ្ចេញមតិ គឺជាលក្ខខណ្ឌដែលមិនអាចកាត់ផ្តាច់បាន សំរាប់ការអភិវឌ្ឍន៍ពេញលេញរបស់មនុស្ស។[1] សេរីភាពទាំងនេះ មានសារៈសំខាន់ជាសារវ័ន្តសំរាប់សង្គមណាក៏ដោយ។ សេរីភាពទាំងនេះ បង្កើតជាមូលដ្ឋានគ្រឹះដល់គ្រប់សង្គមប្រជាធិបតេយ្យនិងសេរី។ សេរីភាពទាំងពីរនេះ មានទំនាក់ទំនងគ្នាយ៉ាងជិតដិត ដោយសេរីភាពនៃការបញ្ចេញមតិ គឺជាយានសំរាប់ការផ្លាស់ប្តូរ និងការអភិវឌ្ឍន៍នៃគំនិត។

៣. សេរីភាពនៃការបញ្ចេញមតិ គឺជាលក្ខខណ្ឌចាំចាច់មួយ សំរាប់ការធ្វើឲ្យសំរេចបាននូវគោលការណ៍នៃតម្លាភាព និងគណនេយ្យភាព ដែលមានសារៈសំខាន់ដល់ការលើកស្ទួយ និង ការការពារសិទ្ធិមនុស្ស។

[1] សូមមើលបណ្តឹងលេខ១១៧៣/២០០៣ រវាង*Benhadj និងប្រទេសអាល់ហ្សេរី,* ទស្សនៈយល់ឃើញអនុម័តកាលពីថ្ងៃទី២០ កក្កដា ២០០៧ និងបណ្តឹងលេខ៦២៨/១៩៩៥ រវាង *Park និងសាធារណៈរដ្ឋកូរ៉េ* ទស្សនៈយល់ឃើញអនុម័តកាលពីថ្ងៃទី៥ កក្កដា ១៩៩៦

៤. ក្នុងចំណោមមាត្រាដទៃទៀត ដែលមានចែងពីការធានាការពារសេរីភាពនៃគំនិត និង/ឬសេរីភាពនៃការបញ្ចេញមតិ គឺមាត្រា១៨, ១៧,២៥ និងមាត្រា២៧ ។ សេរីភាពនៃគំនិត និងសេរីភាពនៃការបញ្ចេញមតិ បង្កើតជាមូលដ្ឋានមួយសំរាប់ការទទួលបានទាំងស្រុងនូវសិទ្ធិមនុស្សដទៃទៀតកាន់តែទូលាយ។ ឧទាហរណ៍សេរីភាពនៃការបញ្ចេញមតិ គឺជាផ្នែកទាំងមូលនៃការទទួលបានសិទ្ធិមានសេរីភាពខាងការប្រជុំ និងខាងសមាគម និងការអនុវត្តសិទ្ធិបោះឆ្នោត។

៥. ដោយពិចារណាអំពីពាក្យពេចន៍ជាក់លាក់ នៃមាត្រា ១៩ កថាខ័ណ្ឌទី១ ក៏ដូចជាទំនាក់ទំនងនៃគំនិត និងយោបល់ (មាត្រា១៨) ការដាក់ខលក្ខខណ្ឌចំពោះកថាខ័ណ្ឌទី១ នឹងមិនស្របជាមួយគោលដៅ និងគោលបំណងនៃកតិកាសញ្ញានេះទេ។[2] លើសពីនេះទៅទៀត ទោះជាសេរីភាពនៃគំនិតមិនបានរាយក្នុងចំណោមសិទ្ធិទាំងឡាយដែលមិនអាចត្រូវបានធ្វើបដិបញ្ញត្តិ ដោយអនុលោមតាមបទប្បញ្ញត្តិនៃមាត្រា៤ នៃកតិកាសញ្ញានេះក៏ដោយ ក៏ត្រូវតែរំលឹកឡើងវិញថា "នៅក្នុងបញ្ញត្តិទាំងឡាយនៃកតិកាសញ្ញា ដែលមិនបានរាយក្នុងមាត្រា៤ កថាខ័ណ្ឌទី២ នៅមានធាតុផ្សំមួយចំនួន

[2] សូមមើលសេចក្តីពន្យល់ទូទៅលេខ២៤(១៩៩៤) របស់គណៈកម្មាធិការ ស្តីពីបញ្ហានានាពាក់ព័ន្ធនឹងការដាក់ខលក្ខខណ្ឌនៅពេលផ្តល់សច្ចាប័ន ឬចូលជាសមាជិកនៃកតិកាសញ្ញា ឬពិធីសារបន្ថែមនៃកតិកាសញ្ញានេះ ឬទាក់ទងនឹងការប្រកាសសេចក្តីតាមមាត្រា៤១ នៃកតិកាសញ្ញានេះ កំណត់ហេតុផ្លូវការរបស់មហាសន្និបាតអង្គការសហប្រជាជាតិ សម័យប្រជុំលើកទី១៥ សំណៅបន្ថែមលេខ ៤0 vol. I (A/50/40 (Vol. I)), ឧបសម្ព័ន្ធ V.

ទៀត ដែលតាមយោបល់របស់គណៈកម្មាធិការ មិនអាចត្រូវបានធ្វើបដិប្បញ្ញត្តិស្របច្បាប់ក្រោមមាត្រា៤″ ឡើយ។[3] សេរីភាពនៃគំនិត គឺជាធាតុផ្សំមួយ ដោយសារតែសេរីភាពនេះ មិនដែលអាចក្លាយជាការចាំបាច់ ដើម្បីធ្វើបដិបញ្ញត្តិក្នុងពេលរដ្ឋមានគ្រាអាសន្នឡើយ។[4]

៦. ដោយពិចារណាអំពីទំនាក់ទំនងរវាងសេរីភាពនៃការបញ្ចេញមតិជាមួយសិទ្ធិដទៃទៀតនៅក្នុងកតិកាសញ្ញានេះ ទោះជាការដាក់ខលក្ខខណ្ឌ ចំពោះធាតុផ្សំជាក់លាក់ណាមួយនៃមាត្រា ១៩ កថាខ័ណ្ឌទី២ អាចទទួលយកបានក្តី ក៏ការដាក់ខលក្ខខណ្ឌទូទៅមួយចំពោះសិទ្ធិដូចមានចែងក្នុងកថាខ័ណ្ឌទី២ នឹងមិនស្របជាមួយគោលដៅ និងគោលបំណងនៃកតិកាសញ្ញានេះទេ។[5]

៧. កាតព្វកិច្ចគោរពសេរីភាពនៃគំនិត និងការបញ្ចេញមតិ អនុវត្តលើគ្រប់រដ្ឋភាគី ទូទាំងផ្ទៃប្រទេស។ គ្រប់ស្ថាប័នរបស់រដ្ឋភាគី (ស្ថាប័ននីតិប្រតិបត្តិ ស្ថាប័ននីតិបញ្ញត្តិ និងតុលាការ) និងអាជ្ញាធរសាធារណៈ ឬអាជ្ញាធររដ្ឋាភិបាលដទៃទៀត ទោះជានៅថ្នាក់ណាក៏ដោយ (ថ្នាក់ជាតិ តំបន់ ឬមូលដ្ឋាន) សុទ្ធតែមានតួនាទីអនុវត្ត

[3] សូមមើលសេចក្តីពន្យល់ទូទៅលេខ២៩ (២០០១) របស់គណៈកម្មាធិការ ស្តីពីការធ្វើបដិបញ្ញត្តិក្នុងពេលរដ្ឋមានគ្រាអាសន្ន កថាខ័ណ្ឌទី១៣ កំណត់ហេតុផ្លូវការរបស់មហាសន្និបាតអង្គការសហប្រជាជាតិ សម័យប្រជុំលើកទី៥៦ សំណៅបន្ថែមលេខ៤០ vol. I (A/56/40 (Vol. I)), ឧបសម្ព័ន្ធទី VI.

[4] សេចក្តីពន្យល់ទូទៅលេខ២៩ កថាខ័ណ្ឌទី១១

[5] សេចក្តីពន្យល់ទូទៅលេខ២៤

ការទទួលខុសត្រូវរបស់រដ្ឋ។[6] ការទទួលខុសត្រូវនេះ ក៏អាចអនុវត្ត ផងដែរដោយរដ្ឋភាគី ក្រោមកាលៈទេសៈមួយចំនួន ទាក់ទងនឹង អំពើរបស់អង្គភាពពាក់កណ្តាលរដ្ឋ។[7] កាតព្វកិច្ចនេះ ក៏តម្រូវផង ដែរឲ្យរដ្ឋភាគីធានាថា បុគ្គលគ្រប់រូប ត្រូវរួចផុតពីអំពើណាមួយ របស់អង្គភាព ឬបុគ្គលឯកជន ដែលនាំឲ្យប៉ះពាល់ដល់ការទទួល បានសេរីភាពនៃគំនិត និងការបញ្ចេញមតិ ទៅតាមវិសាលភាព មួយដែលថា សិទ្ធិទាំងឡាយក្នុងកតិកាសញ្ញានេះ អាចធានាដល់ ការអនុវត្តន៍រវាងអង្គភាព ឬបុគ្គលឯកជន។[8]

៨. រដ្ឋភាគីត្រូវបានតម្រូវឲ្យធានាថា សិទ្ធិដែលមានចែងក្នុងមាត្រា ១៩ នៃកតិកាសញ្ញានេះ ត្រូវបានផ្តល់អនុភាពឱ្យនៅក្នុងច្បាប់ជាតិ របស់រដ្ឋ ក្នុងឋានៈមួយដែលស្របតាមគោលការណ៍ណែនាំ ដែល គណៈកម្មាធិការបានផ្តល់ឱ្យ នៅក្នុងសេចក្តីពន្យល់ទូទៅរបស់ខ្លួន លេខ៣១ស្តីពីចរិតលក្ខណៈនៃកាតព្វកិច្ចតាមផ្លូវច្បាប់ជាទូទៅដែល បានកំណត់ឲ្យរដ្ឋភាគីនៃកតិកាសញ្ញានេះ។ គួររំលឹកដែរថា រដ្ឋភាគី គួរផ្តល់ឲ្យគណៈកម្មាធិការ ដោយអនុលោមតាមរបាយការណ៍

[6] សូមមើលសេចក្តីពន្យល់ទូទៅលេខ៣១ (២០០៤) របស់គណៈកម្មាធិការស្តីពីចរិកលក្ខណៈនៃ កាតព្វកិច្ចផ្លូវច្បាប់ជាទូទៅរបស់រដ្ឋភាគីចំពោះកតិកាសញ្ញា កថាខ័ណ្ឌទី៤ កំណត់ហេតុផ្លូវការរបស់ មហាសន្និបាតអង្គការសហប្រជាជាតិ សម័យប្រជុំលើកទី៥៩ សំណៅបន្ថែមលេខ៤០ vol. I (A/59/40 (Vol. I)), ឧបសម្ព័ន្ធទី III

[7] សូមមើលបណ្តឹងលេខ៦១/១៩៧៩ រវាង *Hertzberg et al និងប្រទេសហ្វាំងឡង់* ទស្សនៈយល់ ឃើញអនុម័តកាលពីថ្ងៃទី០២ មេសា ១៩៨២។

[8] សេចក្តីពន្យល់ទូទៅលេខ៣១ កថាខ័ណ្ឌទី៨ សូមមើលបណ្តឹងលេខ៦៣៣/១៩៩៥ រវាង *Gauthier និងប្រទេសកាណាដា* ទស្សនៈយល់ឃើញអនុម័តកាលពីថ្ងៃទី៧ មេសា ១៩៩៩

ទាំងឡាយដែលបានដាក់ជូន ស្របតាមមាត្រា៤០ នៃកតិកាសញ្ញានេះ ជាមួយនឹងវិធានគតិយុត្តជាតិដែលពាក់ព័ន្ធការអនុវត្តន៍ផ្នែករដ្ឋបាល និងសេចក្ដីសំរេចផ្សេងៗរបស់តុលាការ ក៏ដូចជាកំរិតគោលនយោបាយពាក់ព័ន្ធ និងការអនុវត្តន៍តាមវិស័យផ្សេងៗទៀតទាក់ទងនឹងសិទ្ធិទាំងឡាយ ដែលត្រូវបានការពារដោយមាត្រា១៩ ដោយយកមកពិចារណានូវបញ្ហា ដែលបានពិភាក្សានៅក្នុងសេចក្ដីពន្យល់ទូទៅនេះ។ រដ្ឋភាគីគួរដាក់បញ្ចូលផងដែរ នូវព័ត៌មានស្ដីពីការដោះស្រាយដែលមានស្រាប់ ប្រសិនបើសិទ្ធិទាំងនោះ ត្រូវបានរំលោភបំពាន។

សេរីភាពនៃគំនិត

៩. កថាខ័ណ្ឌទី១ នៃមាត្រា១៩ តម្រូវឲ្យមានការការពារសិទ្ធិប្រកាន់នូវគំនិតដោយគ្មានការជ្រៀតជ្រែក។ នេះគឺជាសិទ្ធិមួយដែលកតិកាសញ្ញានេះ ផ្ដល់ឲ្យដោយគ្មានអញ្ញត្រកម្ម ឬការរិតត្បិតឡើយ។ សេរីភាពនៃគំនិត លាតសន្ធឹងលើសិទ្ធិផ្លាស់ប្ដូរគំនិត នៅពេលណា និងសំរាប់ហេតុផលអ្វីក៏ដោយ តាមតែបុគ្គលម្នាក់ជ្រើសរើសដោយសេរី។ គ្មានជនណាម្នាក់ អាចត្រូវទទួលរងនូវការខូចខាតដល់សិទ្ធិណាមួយក្រោមកតិកាសញ្ញានេះទេ ដោយផ្អែកលើគំនិតជាក់ស្ដែង ដែលខ្លួនបានយល់ដឹង ឬដែលបានសន្មត់ឡើយ។ គំនិតតាមគ្រប់រូបភាពត្រូវបានការពារ រាប់ទាំងគំនិតដែលមានចរិតលក្ខណៈជានយោបាយ វិទ្យាសាស្រ្ត ប្រវត្តិសាស្រ្ត សីលធម៌ ឬ

សាសនា។ ការដាក់ជាបទព្រហ្មទណ្ឌ ចំពោះការប្រកាន់នូវគំនិតមិនស្របនឹងកថាខ័ណ្ឌទី១ នេះទេ។[9] ការយាយី ការបំភិតបំភ័យ ឬការបង្កើតឱ្យមានភាពហ្មងសៅដល់បុគ្គលណាមួយ រាប់ទាំងការចាប់ខ្លួន ការឃុំខ្លួន ការជំនុំជម្រះ ឬការដាក់ពន្ធនាគារដោយសារហេតុផលនៃគំនិត ដែលពួកគេអាចប្រកាន់យក គឺជាការរំលោភបំពានលើមាត្រា១៩ កថាខ័ណ្ឌទី១ នេះ។[10]

១០. កិច្ចខិតខំប្រឹងប្រែងតាមរូបភាពណាក៏ដោយ ដើម្បីបង្ខិតបង្ខំឲ្យប្រកាន់យក ឬមិនប្រកាន់យកគំនិតណាមួយ ត្រូវបានហាមឃាត់។[11] សេរីភាពដើម្បីសំដែងគំនិតរបស់បុគ្គលម្នាក់ក៏ចាំបាច់ត្រូវរាប់បញ្ចូល សេរីភាពមិនសំដែងគំនិតរបស់បុគ្គលនោះផងដែរ។

សេរីភាពនៃការបញ្ចេញមតិ

១១. កថាខ័ណ្ឌទី២ តម្រូវឲ្យរដ្ឋភាគី ធានាការពារសិទ្ធិមានសេរីភាពនៃការបញ្ចេញមតិ រាប់ទាំងសិទ្ធិស្វែងរក ទទួលនិងចែករំលែកព័ត៌មាន និងគំនិតគ្រប់បែបយ៉ាងដោយគ្មានដែនកំណត់។ សិទ្ធិនេះ

---

[9] សូមមើលបណ្តឹងលេខ៥៥០/៩៣ រវាង*Faurissonនិងប្រទេសបារាំង* ទស្សនៈយល់ឃើញអនុម័តកាលពីថ្ងៃ៨ វិច្ឆិកា ១៩៩៦។

[10] សូមមើលបណ្តឹងលេខ១៥៧/១៩៨៣ រវាង*Mpaka-Nsusu និងប្រទេសហ្សាអៀ* ទស្សនៈយល់ឃើញអនុម័តកាលពីថ្ងៃទី២៦ មីនា ១៩៨៦ និងបណ្តឹងលេខ៤១៤/១៩៩០ រវាង *Mika Miha និងប្រទេសហ្គីនាអេក្វាទ័រ* ទស្សនៈយល់ឃើញអនុម័តកាលពីថ្ងៃទី៨ កក្កដា ១៩៩៤។

[11] សូមមើលបណ្តឹងលេខ៨៧៨/១៩៩៩ រវាង *Kang និងសាធារណៈរដ្ឋកូរ៉េ* ទស្សនៈយល់ឃើញអនុម័តកាលពីថ្ងៃទី១៥ កក្កដា ២០០៣។

រាប់ទាំងការសំដែង និងការទទួលយកនូវការប្រាស្រ័យទាក់ទងតាមគ្រប់រូបភាពនៃគំនិត និងយោបល់ដែលអាចបញ្ជូនបន្តទៅអ្នកដទៃទៀត ស្ថិតក្រោមបទបញ្ញត្តិក្នុងមាត្រា១៩ កថាខណ្ឌទី៣ និងមាត្រា២០។[12] សិទ្ធិនេះ រាប់ទាំងសន្ទរកថានយោបាយ[13] និងបទអត្ថាធិប្បាយអំពីកិច្ចការខ្លួនផ្ទាល់[14] និងអំពីកិច្ចការសាធារណៈ[15] ការត្រួតពិនិត្យយ៉ាងម៉ត់ចត់[16] ការពិភាក្សាអំពីសិទ្ធិមនុស្ស[17] វិជ្ជាជីវៈខាងសារព័ត៌មាន[18] ការសំដែងវប្បធម៌ និងសិល្បៈ[19] ការបង្រៀន[20] និងសន្ទរកថាសាសនា។[21] សិទ្ធិនេះ ក៏អាចរាប់បញ្ចូលទាំងការផ្សាយពាណិជ្ជកម្មផងដែរ។ វិសាលភាពនៃកថាខណ្ឌទី ២ គ្រប

---

[12] សូមមើលបណ្តឹងលេខ៣៥៩/១៩៨៩និងបណ្តឹងលេខ៣៨៥/១៩៨៩ រវាង*Ballantyne, Davidson*និង*McIntyre និងប្រទេសកាណាដា* ទស្សនៈយល់ឃើញអនុម័តកាលពីថ្ងៃទី១៨ តុលា ១៩៩០

[13] សូមមើលបណ្តឹងលេខ៤១៤/១៩៩០ រវាង *Mika Miha* និងប្រទេសហ្គីនាអេក្វាទ័រ។

[14] សូមមើលបណ្តឹងលេខ១១៨៩/២០០៣ រវាង *Fernando* និងប្រទេសស្រីលង្កា ទស្សនៈយល់ឃើញអនុម័តកាលពីថ្ងៃទី៣១ មីនា ២០០៥។

[15] សូមមើលបណ្តឹងលេខ១១៥៧/២០០៣ រវាង *Coleman* និងប្រទេសអូស្ត្រាលី ទស្សនៈយល់ឃើញអនុម័តកាលពីថ្ងៃទី១៧ កក្កដា ២០០៦។

[16] សេចក្តីសង្កេតសន្និដ្ឋានសំរាប់ប្រទេសជប៉ុន(CCPR/C/JPN/CO/5)។

[17] សូមមើលបណ្តឹងលេខ១០២២/២០០១ រវាង *Velichkin* និងប្រទេសបេឡារ៉ុស ទស្សនៈយល់ឃើញអនុម័តកាលពីថ្ងៃទី២០ តុលា ២០០៥។

[18] សូមមើលបណ្តឹងលេខ១៣៣៤/២០០៤ រវាង *Mavlonov and Sa´di* និងប្រទេសអ៊ុយបេគីស្ថាន ទស្សនៈយល់ឃើញអនុម័តកាលពីថ្ងៃទី១៩ មីនា ២០០៩។

[19] សូមមើលបណ្តឹងលេខ៩២៦/២០០០ រវាង *Shin* និងសាធារណរដ្ឋកូរ៉េ ទស្សនៈយល់ឃើញអនុម័តកាលពីថ្ងៃទី១៦ មីនា ២០០៤។

[20] សូមមើលបណ្តឹងលេខ៧៣៦/៩៧ រវាង*Ross* និងប្រទេសកាណាដា ទស្សនៈយល់ឃើញអនុម័តកាលពីថ្ងៃទី១៨ តុលា ២០០០។

[21] សូមមើលបណ្តឹងខាងលើ រវាង *Ross* និងប្រទេសកាណាដា

ដណ្តាប់ ទាំងលើការបញ្ចេញមតិ ដែលអាចចាត់ទុកថាជាពាក្យសំដីវាយប្រហារធ្ងន់ៗ[22] ទោះបីជាការសំដែងមតិបែបនេះ អាចត្រូវបានរិតត្បិត អនុលោមតាមបញ្ញត្តិនៃមាត្រា១៩ កថាខណ្ឌទី៣ និងមាត្រា២០ ក៏ដោយ។

១២. កថាខណ្ឌទី២ ការពារការសម្តែងមតិតាមគ្រប់ទម្រង់ និងមធ្យោបាយផ្សព្វផ្សាយមតិ។ ទម្រង់ទាំងនេះរាប់ទាំងភាសានិយាយសរសេរ និងភាសាសញ្ញា ហើយការសម្តែងមតិដោយមិនចេញជាសំដីបែបនេះ មានដូចជាតាមរយៈរូបភាពនិងវត្ថុសិល្បៈ។[23] មធ្យោបាយសំដែងមតិ រាប់ទាំងសៀវភៅ កាសែត[24] បទវិចារណកថា[25] ប័ណ្ណប្រកាស បដា[26] សំលៀកបំពាក់ និងឯកសារច្បាប់នានា[27] រួមទាំងគ្រប់ទម្រង់ ដទៃទៀត តាមសោតទស្សន៍ ព្រមទាំងវិធីសំដែងមតិតាមរយៈអ៊ីនធឺណែត និងអេឡិចត្រូនិកផង។

---

[22] សូមមើលបណ្តឹងខាងលើ រវាង *Ross* និងប្រទេសកាណាដា។

[23] សូមមើលបណ្តឹងលេខ៩២៦/២០០០ រវាង *Shin* និងសាធារណរដ្ឋកូរ៉េ ទស្សនៈយល់ឃើញអនុម័តកាលពីថ្ងៃទី១៦ មីនា ២០០៤។

[24] សូមមើលបណ្តឹងលេខ១៣៤១/២០០៥ រវាង*Zundel*និងប្រទេសកាណាដា ទស្សនៈយល់ឃើញអនុម័តកាលពីថ្ងៃទី២០ មីនា ២០០៧។

[25] សូមមើលបណ្តឹងលេខ១០០៩/២០០១ រវាង *Shchetoko et al* និងប្រទេសបេឡារូស ទស្សនៈយល់ឃើញអនុម័តកាលពីថ្ងៃទី១១ កក្កដា ២០០៤។

[26] សូមមើលបណ្តឹងលេខ៤១២/១៩៩០ រវាង *Kivenmaa* និងប្រទេសហ្វាំងឡង់ ទស្សនៈយល់ឃើញអនុម័តកាលពីថ្ងៃទី៣១ មីនា ១៩៩៤។

[27] សូមមើលបណ្តឹងលេខ១១៨៩/២០០៣ រវាង *Fernando* និងប្រទេសស្រីលង្កា។

សេរីភាពនៃការបញ្ចេញមតិ និងប្រព័ន្ធសារព័ត៌មាន

១៣. សារព័ត៌មាន ឬប្រព័ន្ធផ្សព្វផ្សាយផ្សេងទៀតដែលសេរី គ្មានការត្រួតពិនិត្យនិងរិតត្បិត មានសារៈសំខាន់ក្នុងសង្គមណាក៏ដោយ ដើម្បីធានាដល់សេរីភាពនៃគំនិតនិងការសំដែងមតិ និងការទទួលបានសិទ្ធិដទៃទៀតនៃកតិកាសញ្ញានេះ។[28] សេរីភាពនេះបង្កើតជាសរសរគ្រឹះមួយក្នុងចំណោមសរសរគ្រឹះដទៃទៀត ក្នុងសង្គមប្រជាធិបតេយ្យ។ កតិកាសញ្ញានេះ ក្រសោបយកសិទ្ធិមួយ ដែលតាមរយៈនេះ ប្រព័ន្ធផ្សព្វផ្សាយ អាចទទួលបានព័ត៌មាន ដោយឈរលើមូលដ្ឋានមួយដែលព័ត៌មាននេះអាចបំពេញមុខងាររបស់វាបាន។[29] ការប្រាស្រ័យទាក់ទងដោយសេរីនៃព័ត៌មាន និងមតិយោបល់អំពីបញ្ហាសាធារណៈ និងបញ្ហានយោបាយ រវាងប្រជាពលរដ្ឋ បេក្ខជន និងតំណាងជាប់ឆ្នោត គឺជាការសំខាន់។ វាឆ្លុះបញ្ចាំងអំពីសារព័ត៌មានសេរី និងប្រព័ន្ធផ្សព្វផ្សាយផ្សេងទៀត អាចធ្វើអធិប្បាយអំពីបញ្ហាសាធារណៈ ដោយគ្មានការត្រួតពិនិត្យចាប់ទោស ឬការដាក់កំហិត និងដើម្បីផ្តល់ព័ត៌មានអំពីមតិសាធារណៈ។[30] សាធារណៈជនក៏មានសិទ្ធិដូចគ្នាផងដែរ ក្នុងការទទួលបានព័ត៌មានពីប្រព័ន្ធផ្សព្វផ្សាយទាំងនេះ។[31]

---

[28] សូមមើលបណ្តឹងលេខ១១២៨/២០០២ រវាង *Marques* និងប្រទេសអង់ហ្គោឡា ទស្សនៈយល់ឃើញអនុម័តកាលពីថ្ងៃទី២៩ មីនា ២០០៥។

[29] សូមមើលបណ្តឹងលេខ៦៣៣/៩៥ រវាង *Gauthier* និងប្រទេសកាណាដា។

[30] សូមមើលសេចក្តីពន្យល់ទូទៅលេខ២៥(១៩៩៦) របស់គណៈកម្មាធិការស្តីពីមាត្រា២៥ (ការចូលរួមក្នុងកិច្ចការសាធារណៈ និងសិទ្ធិបោះឆ្នោត) កថាខ័ណ្ឌទី២៥ កំណត់ហេតុផ្លូវការរបស់មហាសន្និបាតអង្គការសហប្រជាជាតិ សម័យប្រជុំលើកទី៥១ សំណៅបន្ថែមលេខ៤០ vol. I (A/51/40 (Vol. I)), ឧបសម្ព័ន្ធទី V

[31] សូមមើលបណ្តឹងលេខ១៣៣៤/២០០៤ រវាង *Mavlonov and Sa´di* និងប្រទេសអ៊ុយបេគីស្ថាន

១៤. ជាមធ្យោបាយមួយ ដើម្បីការពារសិទ្ធិអ្នកប្រើប្រាស់ប្រព័ន្ធព័ត៌មាន រាប់ទាំងសមាជិកនៃក្រុមនិគមជន និងជនភាគតិចខាងភាសា ក្នុងការទទួលបានព័ត៌មាន និងគំនិតយោបល់ផ្សេងៗយ៉ាងទូលំទូលាយនោះ រដ្ឋភាគីគួរយកចិត្តទុកដាក់ជាពិសេស លើកទឹកចិត្តឲ្យមានប្រព័ន្ធផ្សព្វផ្សាយផ្សេងៗ និងឯករាជ្យ។

១៥. រដ្ឋភាគី គួរគិតគូរអំពីកំរិតនៃការវិវត្តន៍ផ្នែកបច្ចេកវិទ្យាទំនាក់ទំនងនិងព័ត៌មាន ដូចជា អ៊ីនធឺណែតនិងប្រព័ន្ធផ្សព្វផ្សាយព័ត៌មានអេឡិចត្រូនិកចល័ត បានផ្លាស់ប្តូរជាដំកំភូន នូវការអនុវត្តន៍ទំនាក់ទំនងគ្នាជុំវិញពិភពលោក។ បច្ចុប្បន្ននេះមានបណ្តាញសកលមួយសំរាប់ការផ្លាស់ប្តូរគំនិតយោបល់ ដែលមិនចាំបាច់ពឹងផ្អែកលើអន្តរការីប្រព័ន្ធផ្សព្វផ្សាយមហាជនតាមបែបប្រពៃណីទៀតឡើយ។ រដ្ឋភាគីគួរចាត់រាល់វិធានការចាំបាច់ដើម្បីពង្រឹងឯករាជ្យភាពនៃប្រព័ន្ធផ្សព្វផ្សាយថ្មីទាំងនេះ ហើយធានាឲ្យបុគ្គលគ្រប់រូប ទទួលបានប្រព័ន្ធទាំងនេះ។

១៦. រដ្ឋភាគី គួរធានាថា សេវាផ្សាយព័ត៌មានសាធារណៈ ដំណើរការប្រកបដោយឯករាជ្យ។[32] ដូច្នេះ រដ្ឋភាគី គួរតែធានាការពារឯករាជ្យភាព និងសេរីភាពខាងការពុម្ពផ្សាយរបស់ពួកគេ។ រដ្ឋភាគី គួរផ្តល់មូលនិធិក្នុងលក្ខណៈមួយដែលមិនធ្វើឲ្យប៉ះពាល់ដល់ឯករាជ្យភាពរបស់ពួកគេ។

[32] សេចក្តីសង្កេតសន្និដ្ឋានសំរាប់សាធារណៈរដ្ឋម៉ុលដូវ៉ា (CCPR/CO/75/MDA)។

១៧. បញ្ហាទាក់ទងនឹងប្រព័ន្ធផ្សព្វផ្សាយ ត្រូវបានពិភាក្សាថែមទៀតក្នុងផ្នែកនៃសេចក្តីពន្យល់ទូទៅនេះ ដែលលើកឡើងអំពីការរិតត្បិតលើសេរីភាពនៃការបញ្ចេញមតិ។

សិទ្ធិទទួលបានព័ត៌មាន

១៨. មាត្រា១៩ កថាខ័ណ្ឌទី២ គ្របដណ្តប់លើសិទ្ធិទទួលបានព័ត៌មានដែលគ្រប់គ្រងដោយស្ថាប័នសាធារណៈ។ ព័ត៌មាននេះ រាប់ទាំង កំណត់ហេតុដែលគ្រប់គ្រងដោយស្ថាប័នសាធារណៈ ដោយមិនគិតពីទម្រង់ដែលព័ត៌មាននោះត្រូវរក្សាទុក ប្រភព និងកាលបរិច្ឆេទនៃការផលិតនោះឡើយ។ ស្ថាប័នសាធារណៈ គឺជាស្ថាប័នដូចបានគូសបញ្ជាក់ក្នុងកថាខ័ណ្ឌទី៧នៃសេចក្តីពន្យល់ទូទៅនេះ។ ការចាត់តាំងនៃស្ថាប័នទាំងនេះ ក៏អាចរាប់បញ្ចូលផងដែរនូវអង្គភាពដទៃទៀត នៅពេលដែលអង្គភាពទាំងនោះ បំពេញមុខងារសាធារណៈ។ ដូចបានកត់សំគាល់រួចហើយ ដោយគួរផ្សំជាមួយមាត្រា២៥នៃកតិកាសញ្ញានេះ សិទ្ធិទទួលបានព័ត៌មានរាប់ទាំងសិទ្ធិដែលប្រព័ន្ធផ្សព្វផ្សាយទទួលបានព័ត៌មានអំពីកិច្ចការសាធារណៈ[33] និងសិទ្ធិរបស់សាធារណៈជនទូទៅ ក្នុងការទទួលបានព័ត៌មានតាមប្រព័ន្ធផ្សព្វផ្សាយ។[34] ធាតុផ្សំនៃសិទ្ធិទទួលបានព័ត៌មានក៏មានចែងផងដែរ ក្នុងបញ្ញត្តិផ្សេងៗ នៃកតិកាសញ្ញានេះ។ ដូចដែលគណៈកម្មាធិការ បានសង្កេតឃើញនៅក្នុងសេចក្តីពន្យល់ទូទៅរបស់ខ្លួន

[33] សូមមើលបណ្តឹងលេខ៦៣៣/៩៥ រវាង *Gauthier* និងប្រទេសកាណាដា។

[34] សូមមើលបណ្តឹងលេខ១៣៣៤/២០០៤ រវាង *Mavlonov and Sa'di* និងប្រទេសអ៊ុយបេគីស្ថាន

លេខ១៦ពាក់ព័ន្ធនឹងមាត្រា១៧ នៃកតិកាសញ្ញានេះ បុគ្គលគ្រប់រូបគួរតែមានសិទ្ធិបញ្ជាក់ច្បាស់តាមទម្រង់មួយងាយយល់ ហើយប្រសិនជាដូច្នោះ ថាតើទិន្នន័យផ្ទាល់ខ្លួនអ្វីខ្លះដែលត្រូវបានរក្សាទុកក្នុងសំណុំឯកសារទិន្នន័យស្វ័យប្រវត្តិ និងសំរាប់គោលបំណងអ្វីខ្លះ។ បុគ្គលគ្រប់រូប គួរតែអាចបញ្ជាក់ច្បាស់ផងដែរថាតើអាជ្ញាធរសាធារណៈ ឬបុគ្គលឯកជន ឬស្ថាប័នឯកជនណាមួយ មានសិទ្ធិពិនិត្យ ឬអាចពិនិត្យសំណុំឯកសាររបស់គាត់បាន។ ប្រសិនជាសំណុំឯកសារបែបនេះ មានទិន្នន័យផ្ទាល់ខ្លួនដែលមិនត្រឹមត្រូវ ឬត្រូវបានប្រមូល ឬចាត់ឱ្យប្រើប្រាស់ផ្ទុយនឹងបញ្ញត្តិនៃច្បាប់នេះ បុគ្គលគ្រប់រូប គួរតែមានសិទ្ធិឲ្យគេធ្វើការកែតម្រូវសំណុំឯកសាររបស់ខ្លួនឡើងវិញ។ អនុលោមតាមមាត្រា១០ នៃកតិកាសញ្ញានេះ ជនជាប់ឃុំ មិនត្រូវបាត់បង់សិទ្ធិពិនិត្យមើលឯកសារពេទ្យរបស់ខ្លួនឡើយ។[35] នៅក្នុងសេចក្តីពន្យល់ទូទៅលេខ៣២ លើមាត្រា១៤ នៃកតិកាសញ្ញានេះ គណៈកម្មាធិការ បានកំណត់ពីការមានសិទ្ធិផ្សេងៗ ក្នុងការទទួលបានព័ត៌មានដែលគ្រប់គ្រងដោយជនត្រូវចោទពីបទព្រហ្មទណ្ឌ។[36] អនុលោមតាមបញ្ញតិនៃមាត្រា២ បុគ្គលគ្រប់រូប គួរមានសិទ្ធិទទួលបានព័ត៌មាន ទាក់ទងនឹងសិទ្ធិជាទូទៅ

---

[35] សូមមើលបណ្តឹងលេខ៧២៦/១៩៩៦ រវាង *Zheludkov និងប្រទេសអ៊ុយក្រែន* ទស្សនៈយល់ឃើញអនុម័តកាលពីថ្ងៃទី២៩ តុលា ២០០២។

[36] សូមមើលសេចក្តីពន្យល់ទូទៅលេខ៣២(២០០៧) របស់គណៈកម្មាធិការស្តីពីសិទ្ធិស្មើភាពគ្នានៅចំពោះមុខច្បាប់ និងសាលាជម្រះក្តី និងសិទ្ធិទទួលបានសវនាការត្រឹមត្រូវមួយ កថាខ័ណ្ឌទី៣៣ កំណត់ហេតុផ្លូវការរបស់មហាសន្និបាតអង្គការសហប្រជាជាតិ សម័យប្រជុំលើកទី៦២ សំណៅបន្ថែម លេខ៤០ vol. I (A/62/40 (Vol. I)), ឧបសម្ព័ន្ធទី VI

របស់ខ្លួនក្នុងកតិកាសញ្ញានេះ។[37] តាមមាត្រា២៧ ការធ្វើសេចក្តីសំរេចរបស់រដ្ឋភាគី ដែលអាចជួយសម្រួលជាដំកំភួនដល់របៀបរបបរស់នៅ និងវប្បធម៌របស់ក្រុមជនភាគតិចណាមួយគួរតែត្រូវធ្វើឡើងក្នុងដំណើរការមួយ ដែលមានការពិគ្រោះយោបល់ និងការចែករំលែកព័ត៌មានជាមួយសហគមន៍ដែលទទួលរងផលប៉ះពាល់។[38]

១៩. ដើម្បីធ្វើឱ្យមានប្រសិទ្ធភាពដល់សិទ្ធិទទួលបានព័ត៌មាន រដ្ឋភាគីគួររៀបចំឲ្យបានសកម្មជាងមុន ក្នុងការទុកដាក់ព័ត៌មាន ទៅក្នុងប្រព័ន្ធផ្សព្វផ្សាយសាធារណៈ នូវព័ត៌មានរបស់រដ្ឋាភិបាលដែលទាក់ទងនឹងផលប្រយោជន៍សាធារណៈ។ រដ្ឋភាគី គួរប្រឹងប្រែងគ្រប់បែបយ៉ាង ដើម្បីធានាឱ្យមានការទទួលបានដោយងាយស្រួលឆាប់រហ័ស មានប្រសិទ្ធភាព និងជាក់ស្តែង នូវព័ត៌មានដូចនេះ។ រដ្ឋភាគីគួរអនុម័តផងដែរ នូវនីតិវិធីចាំបាច់ ដែលតាមរយៈនេះ គេអាចទទួលបានព័ត៌មាន ជាអាទិ៍ តាមរយៈច្បាប់ស្តីពីសេរីភាពខាងព័ត៌មាន។[39] នីតិវិធីនេះ គួរចែងអំពីចំណាត់ការឱ្យបានទាន់ពេលវេលា លើសំណើសុំព័ត៌មាន យោងតាមវិធានច្បាស់លាស់ដែលស្របនឹងកតិកាសញ្ញានេះ។ កំរៃសំរាប់ការស្នើសុំព័ត៌មាននេះ មិនគួរបង្កជាឧបសគ្គមិនសមហេតុផល ដល់លទ្ធភាពទទួលបានព័ត៌

[37] សូមមើលសេចក្តីពន្យល់ទូទៅលេខ៣១

[38] សូមមើលបណ្តឹងលេខ១៤៥៧/២០០៦ រវាង *Poma និងប្រទេសប៉េរូ* ទស្សនៈយល់ឃើញអនុម័តកាលពីថ្ងៃទី២៧ មីនា ២០០៩។

[39] សូមមើលសេចក្តីសង្កេតសន្និដ្ឋានសំរាប់ប្រទេសអាហ្សែបៃហ្សាន(CCPR/C/79/Add.38(1994))

មានឡើយ។ អាជ្ញាធរគួរតែផ្តល់ហេតុផលចំពោះការបដិសេធណាមួយពីការផ្តល់សិទ្ធិទទួលបានព័ត៌មាន។ ដំណោះស្រាយផ្សេងៗគួរតែត្រូវដាក់ឱ្យអនុវត្តសម្រាប់ការប្តឹងតវ៉ាអំពីការបដិសេធមិនផ្តល់សិទ្ធិទទួលបានព័ត៌មាន ក៏ដូចជាករណីមិនមានការឆ្លើយតបនឹងការស្នើសុំនេះ។

សេរីភាពនៃការបញ្ចេញមតិ និងសិទ្ធិនយោបាយ

២០. នៅក្នុងសេចក្តីពន្យល់ទូទៅលេខ២៥ ស្តីពីការចូលរួមក្នុងកិច្ចការសាធារណៈ និងសិទ្ធិបោះឆ្នោត គណៈកម្មាធិការបានបរិយាយអំពីសារៈសំខាន់នៃសេរីភាពនៃការបញ្ចេញមតិ សំរាប់ការប្រព្រឹត្តទៅនៃកិច្ចការសាធារណៈ និងការប្រើប្រាស់សិទ្ធិបោះឆ្នោតប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាព។ការប្រាស្រ័យទាក់ទងគ្នាដោយសេរីនៃព័ត៌មាន និងមតិយោបល់អំពីបញ្ហាសាធារណៈ និងនយោបាយ រវាងប្រជាពលរដ្ឋ បេក្ខជន និងតំណាងជាប់ឆ្នោតគឺជាការសំខាន់។ នេះសឲ្យឃើញថា សារព័ត៌មាន និងប្រព័ន្ធផ្សព្វផ្សាយដទៃទៀតដែលមានលក្ខណៈសេរី អាចធ្វើអត្ថាធិប្បាយអំពីបញ្ហាសាធារណៈ និងប្រាប់ឲ្យដឹងអំពីមតិសាធារណៈ ដោយគ្មានការត្រួតពិនិត្យឬការរិតត្បិត។[40] រដ្ឋភាគីទាំងឡាយត្រូវចាប់អារម្មណ៍លើការណែនាំ នៅក្នុងសេចក្តីពន្យល់ទូទៅលេខ២៥ ស្តីពីការលើកស្ទួយនិងការការពារសេរីភាពនៃការបញ្ចេញមតិ ក្នុងបរិបទនេះ។

[40] សូមមើលសេចក្តីពន្យល់ទូទៅលេខ២៥ ស្តីពីមាត្រា២៥នៃកតិកាសញ្ញា កថាខ័ណ្ឌទី២៥

ការអនុវត្តមាត្រា១៩(៣)

២១. កថាខ័ណ្ឌទី៣ ចែងយ៉ាងច្បាស់ថាការប្រើប្រាស់សិទ្ធិមានសេរីភាពនៃការបញ្ចេញមតិ អនុវត្តទន្ទឹមនឹងភារកិច្ច និងការទទួលខុសត្រូវជាក់លាក់។ សំរាប់ហេតុផលនេះ ចំណុចពីរនៃការរិតត្បិតសិទ្ធិនេះ ត្រូវបានអនុញ្ញាតដែលអាចទាក់ទងនឹង ឬមួយការគោរពសិទ្ធិ ឬកេរ្តិ៍ឈ្មោះរបស់អ្នកដទៃ ឬមួយទៀត ការការពារសន្តិសុខជាតិឬសណ្តាប់ធ្នាប់សាធារណៈ សីលធម៌ឬសុខភាពសាធារណៈ។ ទោះជាយ៉ាងណាក៏ដោយ កាលណារដ្ឋភាគីដាក់ការរិតត្បិតទៅលើការប្រើប្រាស់សេរីភាពនៃការបញ្ចេញមតិ ការរិតត្បិតទាំងនេះ មិនអាចធ្វើឲ្យអន្តរាយដល់សិទ្ធិនេះឡើយ។ គណៈកម្មាធិការរំលឹកថា ទំនាក់ទំនងរវាងសិទ្ធិ និងការរិតត្បិត និងទំនាក់ទំនងរវាងបទដ្ឋាន និងអញ្ញត្រកម្ម មិនត្រូវធ្វើឲ្យផ្ទុយគ្នាឡើយ។[41] គណៈកម្មាធិការ ក៏បានរំលឹកផងដែរអំពីបទប្បញ្ញត្តិនៃមាត្រា៥ កថាខ័ណ្ឌទី១នៃកតិកាសញ្ញានេះ ដែលមានន័យថា "គ្មានបទប្បញ្ញត្តិណាមួយ នៅក្នុងកតិកាសញ្ញានេះ អាចត្រូវបានបកស្រាយថាជាការតម្រូវឱ្យរដ្ឋណាមួយ ក្រុមណាមួយ ឬបុគ្គលណាម្នាក់ មានសិទ្ធិចូលរួមធ្វើសកម្មភាព ឬប្រព្រឹត្តអំពើអ្វីមួយ ដែលសំដៅដល់ការបំផ្លិចបំផ្លាញណាមួយនៃសិទ្ធិ និងសេរីភាពដែលត្រូវបានទទួលស្គាល់នៅក្នុងកតិកាសញ្ញានេះ ឬសំដៅដល់ការរិតត្បិត ដែលមានវិសាលភាពធំជាងកម្រិតដែលមានចែងនៅក្នុងកតិកាសញ្ញានេះឡើយ។

[41] សូមមើលសេចក្តីពន្យល់ទូទៅលេខ២៧ របស់គណៈកម្មាធិការស្តីពីមាត្រា១២ កំណត់ហេតុផ្លូវការរបស់មហាសន្និបាតអង្គការសហប្រជាជាតិ សម័យប្រជុំលើកទី៥៥ សំណៅបន្ថែមលេខ៤០ vol. I (A/55/40 (Vol. I)), ឧបសម្ព័ន្ធទី VI ផ្នែក-ក

២២. កថាខ័ណ្ឌទី៣ចែងអំពីលក្ខខណ្ឌជាក់លាក់មួយចំនួន ហើយមានតែតាមលក្ខខណ្ឌទាំងនេះទេ ទើបការរិតត្បិតអាចធ្វើទៅបាន៖ ការរិតត្បិតនេះ ត្រូវតែមាន "ចែងដោយច្បាប់" ការរិតត្បិតនេះទៀតសោធ អាចធ្វើទៅបាន ដោយឈរលើហេតុផលមួយ ក្នុងចំណោមហេតុផលទាំងឡាយ ដែលមានចែងនៅក្នុងអនុកថាខ័ណ្ឌ (ក) និង (ខ)នៃកថាខ័ណ្ឌទី៣ ហើយត្រូវតែស្របនឹងការសាកល្បងដ៏តឹងរឹងអំពីភាពចាំបាច់ និងភាពសមាមាត្រ។[42] ការរិតត្បិតមិនត្រូវបានអនុញ្ញាតទេ បើហេតុផលទាំងឡាយដែលផ្ដល់ឱ្យ មិនមានចែងជាក់លាក់ដូចក្នុងកថាខ័ណ្ឌទី៣ នោះ ទោះបីជាហេតុផលនោះអាចធ្វើយុត្តិកម្មដល់ការរិតត្បិតសិទ្ធិដទៃទៀត ដែលត្រូវបានការពារក្នុងកតិកាសញ្ញានេះក៏ដោយ។ ការរិតត្បិត ត្រូវតែយកមកអនុវត្តបានតែសំរាប់គោលបំណងទាំងឡាយដែលត្រូវបានបញ្ញត្តិ ហើយត្រូវតែទាក់ទងដោយផ្ទាល់នឹងសេចក្ដីត្រូវការជាក់លាក់ ដែលត្រូវបានសំអាងលើ។[43]

២៣. រដ្ឋភាគី គួរដាក់ចេញនូវវិធានការមានប្រសិទ្ធភាព ដើម្បីការពារប្រឆាំងនឹងការវាយប្រហារ ដែលមានគោលដៅបំបិទមាត់អ្នកទាំងឡាយដែលប្រើប្រាស់សិទ្ធិសេរីភាពនៃការបញ្ចេញមតិ។ កថា

[42] សូមមើលបណ្ដឹងលេខ១០២២/២០០១ រវាង *Velichkin* និងប្រទេសបេឡារ៉ុស ទស្សនៈយល់ឃើញអនុម័តកាលពីថ្ងៃទី២០ តុលា ២០០៥។

[43] សូមមើលសេចក្ដីពន្យល់ទូទៅលេខ២២ របស់គណៈកម្មាធិការ កំណត់ហេតុផ្លូវការរបស់មហាសន្និបាតអង្គការសហប្រជាជាតិ សម័យប្រជុំលើកទី៤៨ សំណៅបន្ថែមលេខ៤០ (A/48/40), ឧបសម្ព័ន្ធទី VI

ខ័ណ្ឌទី៣ អាចមិនដែលត្រូវគេសំអាងថាជាយុត្តិកម្ម ដើម្បីឃ្លុំមាត់ការតស៊ូមតិណាមួយនៃលិទ្ធិប្រជាធិបតេយ្យពហុបក្ស គោលការណ៍ប្រជាធិបតេយ្យនិងសិទ្ធិមនុស្សឡើយ។[44] ទោះស្ថិតក្នុងករណីណាក៏ដោយ គេមិនអាចវាយប្រហារលើបុគ្គលណាមួយ ដោយសារតែបុគ្គលនោះ ប្រើប្រាស់សេរីភាពនៃគំនិត ឬការបញ្ចេញមតិរបស់ខ្លួនឡើយ រាប់ទាំងតាមទម្រង់នៃការវាយប្រហារ ដូចជា ការចាប់ខ្លួនតាមទំនើងចិត្ត ការធ្វើទារុណកម្ម ការគំរាមកំហែងដល់អាយុជីវិត និងការគំរាមសំលាប់ជាដើម ត្រូវតែស្របតាមមាត្រា១៩។[45] ជារឿយៗ អ្នកសារព័ត៌មានតែងតែជាកម្មវត្ថុនៃការគំរាមកំហែង ការបំភិតបំភ័យ និងការវាយប្រហារបែបនេះ ព្រោះតែសកម្មភាពរបស់ពួកគេ។[46] ដូចគ្នានេះដែរ បុគ្គលទាំងឡាយដែលចូលរួមក្នុងការប្រមូល និងការវិភាគព័ត៌មានស្តីពីស្ថានភាពសិទ្ធិមនុស្ស និងដែលបោះពុម្ពផ្សាយរបាយការណ៍ ពាក់ព័ន្ធនឹងសិទ្ធិមនុស្ស រាប់ទាំងចៅក្រម និងមេធាវី។[47] ការវាយប្រហារទាំងនេះ គួរតែត្រូវបានធ្វើ

[44] សូមមើលបណ្តឹងលេខ៤៥៨/៩១ រវាង *Mukong* និងប្រទេសកាំមីរូន ទស្សនៈយល់ឃើញអនុម័តកាលពីថ្ងៃទី២១ កក្កដា ១៩៩៤។

[45] សូមមើលបណ្តឹងលេខ១៣៥៣/២០០៥ រវាង *Njaru* និងប្រទេសកាំមីរូន ទស្សនៈយល់ឃើញអនុម័តកាលពីថ្ងៃទី១៩ មីនា ២០០៧។

[46] ជាឧទាហរណ៍ សូមមើលសេចក្តីសង្កេតសន្និដ្ឋានសំរាប់ប្រទេសអាល់ហ្សេរី (CCPR/C/DZA/CO/3) សេចក្តីសង្កេតសន្និដ្ឋានសំរាប់ប្រទេសកូស្តារីកា(CCPR/C/CRI/CO/5) និងសេចក្តីសង្កេតសន្និដ្ឋានសំរាប់ប្រទេសស៊ូដង់ (CCPR/C/SDN/CO/3)

[47] សូមមើលបណ្តឹងលេខ១៣៥៣/២០០៥ រវាង *Njaru* និងប្រទេសកាំមីរូន សេចក្តីសង្កេតសន្និដ្ឋានសំរាប់ប្រទេសនីការ៉ាហ្គ័រ (CCPR/C/NIC/CO/3) សេចក្តីសង្កេតសន្និដ្ឋាន សំរាប់ប្រទេសទុយនេស៊ី (CCPR/C/TUN/CO/5) សេចក្តីសង្កេតសន្និដ្ឋានសំរាប់សាធារណៈរដ្ឋអារ៉ាប់ស៊ីរី(CCPR/CO/84/SYR) និងសេចក្តីសង្កេតសន្និដ្ឋានសំរាប់ប្រទេសកូឡុំប៊ី (CCPR/CO/80/COL)

ការស៊ើបអង្កេតឲ្យបានហ្មត់ចត់ ទាន់ពេលវេលា ហើយជនល្មើសត្រូវបានផ្តន្ទាទោសតាមច្បាប់[48] ហើយជនរងគ្រោះក្នុងករណីឃាតកម្ម តំណាងជនរងគ្រោះត្រូវទទួលបានការដោះស្រាយតាមទម្រង់សមរម្យ។[49]

២៤. ការរិតត្បិត ត្រូវតែមានចែងដោយច្បាប់។ ច្បាប់អាចរាប់ទាំងច្បាប់ស្តីពីបុព្វសិទ្ធិសភា[50] និង ច្បាប់ស្តីពីការប្រមាថតុលាការ។[51] ដោយសារតែការរិតត្បិតណាមួយ លើសេរីភាពនៃការបញ្ចេញមតិ បង្កើតជាការកាត់បន្ថយធ្ងន់ធ្ងរមួយលើសិទ្ធិមនុស្ស វាមិនស្របនឹងកតិកាសញ្ញានេះទេ ចំពោះការរិតត្បិតណាមួយ ដែលមានចែងក្នុងច្បាប់ប្រពៃណី សាសនា ឬច្បាប់ទំនៀមទំលាប់ដទៃទៀត។[52]

២៥. សំរាប់គោលបំណងនៃកថាខ័ណ្ឌទី៣ បទដ្ឋានមួយដែលត្រូវបានចាត់ទុកថាជា"ច្បាប់"ត្រូវតែបានបង្កើតឡើងឲ្យមានភាពច្បាស់លាស់គ្រប់គ្រាន់ ដើម្បីឲ្យបុគ្គលម្នាក់ៗ អាចបញ្ញត្តិពីការប្រព្រឹត្តរបស់ខ្លួនទៅតាមនោះ[53] ហើយត្រូវតែធ្វើឱ្យសាធារណៈជនអាច

---

[48] ដូចខាងលើ និងសូមមើលសេចក្តីសង្កេតសន្និដ្ឋានសំរាប់ប្រទេសហ្សកហ្ស៊ី (CCPR/C/GEO/CO/3)

[49] សូមមើលសេចក្តីសង្កេតសន្និដ្ឋានសំរាប់ប្រទេសហ្គុយយ៉ាណា (CCPR/C/79/Add.121)

[50] សូមមើលបណ្តឹងលេខ៦៣៣/៩៥ រវាង *Gauthier* និងប្រទេសកាណាដា។

[51] សូមមើលបណ្តឹងលេខ១៣៧៣/២០០៥ រវាង *Dissanayake* និងប្រទេសស្រីលង្កា ទស្សនៈយល់ឃើញអនុម័តកាលពីថ្ងៃទី២២ កក្កដា ២០០៨។

[52] សូមមើលសេចក្តីពន្យល់ទូទៅលេខ៣២

[53] សូមមើលបណ្តឹងលេខ៥៧៨/១៩៩៤ រវាង *de Groot* និងប្រទេសហូឡង់ ទស្សនៈយល់ឃើញអនុម័តកាលពីថ្ងៃទី១៤ កក្កដា ១៩៩៥។

ប្រើប្រាស់បាន។ ច្បាប់អាចមិនផ្តល់ឆន្ទានុសិទ្ធិ ដោយសេរីដល់ការវិតត្បិតសេរីភាពនៃការបញ្ចេញមតិ លើជនជាប់ចោទ ក្នុងទោសប្រហារជីវិតឡើយ។[54] ច្បាប់ត្រូវតែផ្តល់ការណែនាំគ្រប់គ្រាន់ដល់ជនជាប់ចោទក្នុងទោសប្រហារជីវិត ដើម្បីឲ្យពួកគេដឹងច្បាស់ថាការបញ្ចេញមតិបែបណាដែលត្រូវបានវិតត្បិតយ៉ាងត្រឹមត្រូវ ហើយការបញ្ចេញមតិបែបណា ដែលត្រូវបានវិតត្បិតមិនត្រឹមត្រូវ។

២៦. ច្បាប់ដែលវិតត្បិតសិទ្ធិនានាដូចបានរៀបរាប់ក្នុងមាត្រា១៩ កថាខ័ណ្ឌទី២ រាប់ទាំងច្បាប់ដែលបានបញ្ជាក់ក្នុងកថាខ័ណ្ឌទី២៤ ខាងលើ មិនត្រឹមតែត្រូវស្របតាមលក្ខខណ្ឌតម្រូវដ៏តឹងរឹងនៃមាត្រា ១៩ កថាខណ្ឌទី៣ នៃកតិកាសញ្ញានេះប៉ុណ្ណោះទេ ប៉ុន្តែច្បាប់នេះក៏ត្រូវតែស្របជាមួយបទប្បញ្ញត្តិ គោលដៅ និងគោលបំណងនៃកតិកាសញ្ញានេះផងដែរ។[55] ច្បាប់ទាំងនេះមិនត្រូវរំលោភបំពានលើបញ្ញត្តិមិនរើសអើង នៃកតិកាសញ្ញានេះឡើយ។ ច្បាប់ទាំងនេះមិនត្រូវចែងពីទោសទណ្ឌ ដែលមិនស្របតាមកតិកាសញ្ញានេះឡើយ ជាអាទិ៍ ទណ្ឌកម្មលើរូបរាងកាយជាដើម។[56]

---

54 សូមមើលសេចក្តីពន្យល់ទូទៅលេខ២៧

55 សូមមើលបណ្តឹងលេខ៤៨៨/១៩៩២ រវាង *Toonen* និងប្រទេសអូស្ត្រាលី ទស្សនៈយល់ឃើញអនុម័តកាលពីថ្ងៃទី៣០ មីនា ១៩៩៤។

56 សូមមើលសេចក្តីពន្យល់ទូទៅលេខ២០ របស់គណៈកម្មាធិការ កំណត់ហេតុផ្លូវការរបស់មហាសន្និបាតអង្គការសហប្រជាជាតិ សម័យប្រជុំលើកទី៤៧ សំណៅបន្ថែមលេខ៤០ (A/47/40), ឧបសម្ព័ន្ធទី VI ផ្នែកក

២៧. រដ្ឋភាគី ត្រូវបង្ហាញពីមូលដ្ឋានច្បាប់សំរាប់ការរិតត្បិតណាមួយលើសេរីភាពនៃការបញ្ចេញមតិ។[57] ទាក់ទងនឹងរដ្ឋភាគីដោយឡែកមួយ ប្រសិនបើគណៈកម្មាធិការ ត្រូវតែពិចារណាថាតើការរិតត្បិតដោយឡែកនោះ មានកំណត់ដោយច្បាប់ឬទេ រដ្ឋភាគីនោះគួរផ្តល់សេចក្តីពន្យល់លំអិតអំពីច្បាប់ និងវិធានការដែលស្ថិតក្នុងវិសាលភាពនៃច្បាប់នោះ។[58]

២៨. ហេតុផលធម្មានុរូបទីមួយសំរាប់ការរិតត្បិតសិទ្ធិ ដូចមានចែងក្នុងកថាខ័ណ្ឌទី៣ គឺការគោរពសិទ្ធិ ឬកិត្តិសព្ទរបស់អ្នកដទៃ។ ពាក្យ "សិទ្ធិ" រាប់មានសិទ្ធិមនុស្សដូចបានទទួលស្គាល់ក្នុងកតិកាសញ្ញានេះ និងទទួលស្គាល់ទូទៅជាងនេះទៅទៀត នៅក្នុងច្បាប់សិទ្ធិមនុស្សអន្តរជាតិ។ ឧទាហរណ៍ ការរិតត្បិតសេរីភាពនៃការបញ្ចេញមតិ អាចធ្វើជាធម្មានុរូបបាន ដើម្បីការពារសិទ្ធិបោះឆ្នោតក្រោមមាត្រា២៥ ក៏ដូចជាសិទ្ធិទាំងឡាយក្រោមមាត្រា១៧ (សូមមើលកថាខ័ណ្ឌ៣៧ខាងក្រោម)។[59] ការរិតត្បិតបែបនេះ ត្រូវតែធ្វើឡើងដោយប្រុងប្រយ័ត្នៈទន្ទឹមនឹងការរិតត្បិតនេះអាចត្រូវអនុញ្ញាតិដើម្បីការពារអ្នកបោះឆ្នោត កុំឲ្យបញ្ចេញមតិតាមទម្រង់ណាដែល

---

[57] សូមមើលបណ្តឹងលេខ១៥៥៣/២០០៧ រវាង *Korneenko et al* និងប្រទេសបេឡារូស ទស្សនៈយល់ឃើញអនុម័តកាលពីថ្ងៃទី៣១ តុលា ២០០៦។

[58] សូមមើលបណ្តឹងលេខ១៣២/១៩៨២ រវាង *Jaona* និងប្រទេសម៉ាដាហ្គាស្កា ទស្សនៈយល់ឃើញអនុម័តកាលពីថ្ងៃទី១ មេសា ១៩៨៥។

[59] សូមមើលបណ្តឹងលេខ៩២៧/២០០០ រវាង *Svetik* និងប្រទេសបេឡារូស ទស្សនៈយល់ឃើញអនុម័តកាលពីថ្ងៃទី៨ កក្កដា ២០០៤។

បង្កឲ្យមានការបំភិតបំភ័យ ឬការបង្ខិតបង្ខំ ការរិតត្បិតបែបនេះមិនត្រូវរារាំងដល់ការជជែកដេញដោលគ្នាខាងនយោបាយ ឧទាហរណ៍ដូចជាការអំពាវនាវឲ្យធ្វើពហិកាពីការបោះឆ្នោតដែលមិនចាំបាច់។[60] ពាក្យ "អ្នកដទៃ" សំដៅដល់បុគ្គលផ្សេងទៀត ជាឯកត្តបុគ្គលក្តី ជាសមាជិកសហគមន៍ក្តី។[61] ដូច្នេះ ជាតួយ៉ាង ពាក្យនេះសំដៅដល់សមាជិកសហគមន៍ម្នាក់ៗដែលកំណត់ន័យដោយជំនឿសាសនា[62] ឬជាតិពន្ធុរបស់ខ្លួន។[63]

២៩. ហេតុផលធម្មានុរូបទីពីរគឺការការពារសន្តិសុខជាតិឬសណ្តាប់ធ្នាប់សាធារណៈ សីលធម៌ ឬសុខភាពសាធារណៈ។

៣០. រដ្ឋភាគីត្រូវយកចិត្តទុកដាក់បំផុត ដើម្បីធានាថា ច្បាប់ស្តីពីទោសក្បត់ជាតិ[64] និងបទប្បញ្ញត្តិស្រដៀងគ្នា ទាក់ទងនឹងសន្តិសុខជាតិ ទោះជាត្រូវអធិប្បាយថាជាការសម្ងាត់ផ្លូវការ ឬច្បាប់ស្តីពីការញុះញុងឱ្យបះបោរ ឬច្បាប់ផ្សេងពីនេះ ត្រូវបានតាក់តែងឡើង និងអនុវត្តក្នុងលក្ខណៈមួយ ស្របតាមលក្ខខណ្ឌតម្រូវដ៏តឹងរឹងនៃកថា

---

[60] ដូចខាងលើ

[61] សូមមើលបណ្តឹងលេខ៧៣៦/៩៧ រវាង *Ross* និងប្រទេសកាណាដា ទស្សនៈយល់ឃើញអនុម័តកាលពីថ្ងៃទី១៨ តុលា ២០០០។

[62] សូមមើលបណ្តឹងលេខ៥៥០/៩៣ រវាង *Faurisson* និងប្រទេសបារាំង សេចក្តីសង្កេតសន្និដ្ឋានសំរាប់ប្រទេសអូទ្រីស (CCPR/C/AUT/CO/4)

[63] សេចក្តីសង្កេតសន្និដ្ឋានសំរាប់ប្រទេសស្លូវ៉ាគី (CCPR/CO/78/SVK); សេចក្តីសង្កេតសន្និដ្ឋានសំរាប់ប្រទេសអ៊ីស្រាអែល (CCPR/CO/78/ISR)

[64] សេចក្តីសង្កេតសន្និដ្ឋានសំរាប់កោះហុងកុង (CCPR/C/HKG/CO/2)

ខណ្ឌទី៣។ ឧទាហរណ៍ វាមិនស្របគ្នានឹងកថាខណ្ឌទី៣ នេះទេ ក្នុងការបង្កើតច្បាប់បែបនេះ ដើម្បីគាបសង្កត់ឬដកហូតការផ្តល់ព័ត៌មានជាសាធារណៈ អំពីផលប្រយោជន៍សាធារណៈស្របច្បាប់ ដែលមិនប៉ះពាល់ដល់សន្តិសុខជាតិ ឬដើម្បីផ្តន្ទាទោសអ្នកសារព័ត៌មាន អ្នកស្រាវជ្រាវ សកម្មជនបរិស្ថាន អ្នកការពារសិទ្ធិមនុស្ស ឬអ្នកដទៃផ្សេងទៀត ដោយសារតែបានផ្សព្វផ្សាយពត៌មានបែបនេះ។[65] ម្យ៉ាងវិញទៀត ជាទូទៅវាមិនសមស្របក្នុងការបញ្ចូលទៅក្នុងច្បាប់នេះទេ នូវប្រភេទព័ត៌មានទាំងឡាយ ដែលទាក់ទងនឹងវិស័យពាណិជ្ជកម្ម ធនាគារ និងការរីកចំរើនផ្នែកវិទ្យាសាស្ត្រនោះ។[66] គណៈកម្មាធិការបានរកឃើញក្នុងករណីមួយថា ការរិតត្បិតទៅលើការចេញសេចក្តីថ្លែងការណ៍មួយ គាំទ្រដល់វិវាទការងារ រាប់ទាំងការកោះប្រជុំឱ្យមានកូដកម្មជាតិមួយ មិនត្រូវបានអនុញ្ញាត ដោយផ្អែកលើហេតុផលសន្តិសុខជាតិ។[67]

៣១. ឈរលើមូលដ្ឋាននៃការរក្សាសណ្តាប់ធ្នាប់សាធារណៈ ជាឧទាហរណ៍ អាចត្រូវអនុញ្ញាតក្នុងករណីមួយចំនួន ដើម្បីធ្វើនិយ័តកម្មពីការធ្វើសន្ទរកថា នៅកន្លែងសាធារណៈជាក់លាក់មួយ។[68] ការប្រមាថដល់ដំណើររឿងក្តីរបស់តុលាការទាក់ទងនឹងការសំដែង

---

[65] សេចក្តីសង្កេតសន្និដ្ឋានសំរាប់សហព័ន្ធរុស្ស៊ី (CCPR/CO/79/RUS)

[66] សេចក្តីសង្កេតសន្និដ្ឋានសំរាប់ប្រទេសអ៊ុយបេគីស្ថាន (CCPR/CO/71/UZB)

[67] សូមមើលបណ្តឹងលេខ៥១៨/១៩៩២ រវាង *Sohn* និងសាធារណៈរដ្ឋកូរ៉េ ទស្សនៈយល់ឃើញអនុម័តកាលពីថ្ងៃទី១៨ មីនា ១៩៩៤។

[68] សូមមើលបណ្តឹងលេខ១១៥៧/២០០៣ រវាង *Coleman* និងប្រទេសអូស្ត្រាលី។

មតិតាមទម្រង់ណាមួយ អាចត្រូវបានសាកល្បងលើហេតុផលសណ្ដាប់ធ្នាប់សាធារណៈ។ ដើម្បីអនុវត្តតាមកថាខ័ណ្ឌទី៣ ដំណើរការបែបនេះ និងការដាក់ទោសទណ្ឌ ត្រូវតែបង្ហាញពីភាពចាំបាច់ក្នុងការអនុវត្តអំណាចតុលាការ ក្នុងការរក្សាដំណើររឿងក្ដីឲ្យបានរៀបរយ។[69] ដំណើរការបែបនេះ មិនគួរត្រូវបានប្រើប្រាស់ ទោះតាមវិធីណាក៏ដោយ ដើម្បីរិតត្បិតការអនុវត្តជាធម្មានុរូបនៃសិទ្ធិការពារនោះឡើយ។

៣២. នៅក្នុងសេចក្ដីពន្យល់ទូទៅលេខ២២ គណៈកម្មាធិការបានសង្កេតថា "ទស្សនៈខាងសីលធម៌បានមកពីប្រពៃណីជាច្រើន មានជាអាទិ៍ សង្គម ទស្សនៈវិជ្ជា និងសាសនា ដូច្នេះការរិតត្បិតសំរាប់គោលបំណងនៃការការពារសីលធម៌ ត្រូវតែផ្អែកលើគោលការណ៍ផ្សេងៗ ដែលមិនមែនកើតចេញពីប្រពៃណីទាំងស្រុងតែមួយមុខនោះទេ"។ ការរិតត្បិតណាមួយដូចនេះត្រូវតែបានយល់តាមស្មារតីនៃសកលភាព អំពីសិទ្ធិមនុស្ស និងគោលការណ៍មិនរើសអើង។

៣៣. ការរិតត្បិតត្រូវតែមានភាព "ចាំបាច់" សំរាប់គោលបំណងជាធម្មានុរូប។ ដូច្នេះ ឧទាហរណ៍ បំរាមផ្សាយពាណិជ្ជកម្មតាមភាសាមួយ ដោយមានគោលដៅការពារភាសារបស់សហគមន៍ជាក់លាក់មួយ គឺរំលោភលើការសាកល្បងនៃភាពចាំបាច់ ប្រសិនជាការការពារនេះ អាចសំរេចបានតាមវិធីមួយផ្សេងទៀត ដែលមិនរិតត្បិត

[69] សូមមើលបណ្ដឹងលេខ១៣៧៣/២០០៥ រវាង *Dissanayake* និងប្រទេសស្រីលង្កា។

ដល់សេរីភាពនៃការសំដែងមតិ។[70] ម្យ៉ាងវិញទៀត គណៈកម្មាធិការបានពិចារណាថា រដ្ឋភាគីមួយបានគោរពតាមការសាកល្បងនៃភាពចាំបាច់ នៅពេលដែលរដ្ឋនោះបានផ្ទេរគ្រូបង្រៀនមួយរូបដែលបានបោះពុម្ពផ្សាយសម្ភារៈសិក្សា ដែលបង្ហាញពីអរិភាពចំពោះសហគមន៍សាសនាមួយ ទៅកាន់មុខតំណែងមួយទៀតដែលមិនបង្រៀន ដើម្បីការពារសិទ្ធិ និងសេរីភាពរបស់កុមារដែលកាន់ជំនឿសាសនានោះ នៅសាលារៀនក្នុងស្រុកមួយ។[71]

៣៤. ការរិតត្បិត មិនត្រូវមានវិសាលភាពធំធេងពេកឡើយ។ នៅក្នុងសេចក្ដីពន្យល់ទូទៅលេខ២៧ គណៈកម្មាធិការបានសង្កេតថា "វិធានការរិតត្បិត ត្រូវតែស្របតាមគោលការណ៍នៃភាពសមាមាត្រ។ វិធានការទាំងនេះត្រូវតែសមស្រប ដើម្បីសម្រេចបាននូវមុខងារការពាររបស់ខ្លួន។ វិធានការទាំងនេះត្រូវតែជាឧបករណ៍ដែលមានការបំពានតិចតួចបំផុត ក្នុងចំណោមវិធានការរិតត្បិតទាំងឡាយ ដែលអាចសំរេចបាននូវមុខងារការពាររបស់ខ្លួន។ វិធានការរិតត្បិត ត្រូវតែសមាមាត្រនឹងផលប្រយោជន៍ដែលត្រូវការពារ។ គោលការណ៍នៃភាពសមាមាត្រត្រូវតែទទួលបានការគោរព មិនត្រឹមតែក្នុងច្បាប់ដែលកំណត់ពីការរិតត្បិតប៉ុណ្ណោះទេ ប៉ុន្តែថែមទាំងត្រូវទទួលបាន

---

[70] សូមមើលបណ្ដឹងលេខ៣៥៩/១៩៨៩ និងបណ្ដឹងលេខ៣៨៥/១៩៨៩ រវាង *Ballantyne, Davidson និង McIntyre និងប្រទេសកាណាដា។*

[71] សូមមើលបណ្ដឹងលេខ៧៣៦/៩៧ រវាង *Ross* និងប្រទេសកាណាដា ទស្សនៈយល់ឃើញអនុម័តកាលពីថ្ងៃទី១៨ តុលា ២០០០។

ការគោរពដោយអាជ្ញាធររដ្ឋបាល និងអាជ្ញាធរ តុលាការក្នុងការអនុវត្តច្បាប់នេះ។[72] គោលការណ៍នៃភាពសមាមាត្រ ក៏ត្រូវពិចារណាផងដែរអំពីទម្រង់ នៃការបញ្ចេញមតិពីបញ្ហាអ្វីមួយ ក៏ដូចជាមធ្យោបាយនៃការផ្សព្វផ្សាយព័ត៌មានរបស់ខ្លួន។ ឧទាហរណ៍ កតិកាសញ្ញានេះ បានផ្តល់តម្លៃយ៉ាងខ្ពស់ជាពិសេស ដល់ការបញ្ចេញមតិដោយចំហក្នុង កាលៈទេសៈនៃការជជែកដេញដោលជាសាធារណៈនៅក្នុងសង្គមប្រជាធិបតេយ្យ ទាក់ទងនឹងឥស្សរជនក្នុងជួរនយោបាយ និងក្នុងមុខងារសាធារណៈ។[73]

៣៥. នៅពេលដែលរដ្ឋភាគីមួយសំអាងហេតុផលស្របច្បាប់សំរាប់ការរិតត្បិតសេរីភាពនៃការបញ្ចេញមតិ រដ្ឋនោះត្រូវតែបង្ហាញពីរបៀបមួយជាក់លាក់ និងមួយៗដាច់ដោយឡែក អំពីចរិតលក្ខណៈច្បាស់លាស់នៃការគំរាមកំហែង ព្រមទាំងភាពចាំបាច់ និងភាពសមាមាត្រនៃវិធានការជាក់លាក់ណាមួយ ដែលបានចាត់ឡើងជាពិសេស ដោយបង្កើតនូវទំនាក់ទំនងដោយផ្ទាល់ និងជាបន្ទាន់រវាងការបញ្ចេញមតិ និងការគំរាមកំហែង។[74]

---

[72] សូមមើលសេចក្តីពន្យល់ទូទៅលេខ២៧ កថាខ័ណ្ឌទី១៤។
សូមមើលផងដែរបណ្តឹងលេខ១១២៨/២០០២ រវាង *Marques* និងប្រទេសអង់ហ្គោឡា និង
បណ្តឹងលេខ១១៥៧/២០០៣ រវាង *Coleman* និងប្រទេសអូស្ត្រាលី។

[73] សូមមើលបណ្តឹងលេខ១១៨០/២០០៣ រវាង *Bodrozic* និងប្រទេសសែបប៊ី និងម៉ុងតេណេហ្គ្រូ ទស្សនៈយល់ឃើញអនុម័តកាលពីថ្ងៃទី៣១ តុលា ២០០៥។

[74] សូមមើលបណ្តឹងលេខ៩២៦/២០០០ រវាង *Shin* និងសាធារណៈរដ្ឋកូរ៉េ

៣៦. គណៈកម្មាធិការ រក្សាសិទ្ធិរបស់ខ្លួន ក្នុងការវាយតម្លៃថាតើក្នុងស្ថានភាពជាក់លាក់មួយ អាចមានកាលៈទេសៈដែលនាំឲ្យការរិតត្បិតសេរីភាពនៃការបញ្ចេញមតិមានភាពចាំបាច់ឬទេ។[75] ដូច្នេះ គណៈកម្មាធិការរំលឹកថា វិសាលភាពនៃសេរីភាពនេះ មិនត្រូវបានធ្វើការវាយតម្លៃ ដោយយោងទៅលើ "គំរិតនៃការពេញចិត្ត"[76] នោះទេ ហើយដើម្បីឲ្យគណៈកម្មាធិការបំពេញមុខងារនេះបាន រដ្ឋភាគីក្នុងករណីជាក់លាក់មួយ ត្រូវបង្ហាញឲ្យបានច្បាស់លាស់អំពីចរិតលក្ខណៈជាក់លាក់ នៃការគំរាមកំហែង ដល់ហេតុផលណាមួយដែលបានរៀបរាប់ក្នុងកថាខ័ណ្ឌទី៣ ដែលបាននាំឲ្យខ្លួន ត្រូវតែរិតត្បិតសេរីភាពនៃការបញ្ចេញមតិ។[77]

---

[75] សូមមើលបណ្ដឹងលេខ៥១៨/១៩៩២ រវាង *Sohn* និងសាធារណៈរដ្ឋកូរ៉េ

[76] សូមមើលបណ្ដឹងលេខ៥១១/១៩៩២ រវាង *Ilmari Länsman et al* និងប្រទេសហ្វាំងឡង់ ទស្សនៈយល់ឃើញអនុម័តកាលពីថ្ងៃទី១៤ តុលា ១៩៩៣

[77] សូមមើលបណ្ដឹងលេខ៥១៨/១៩៩២ រវាង *Sohn* និងសាធារណៈរដ្ឋកូរ៉េ និងបណ្ដឹងលេខ៩២៦/២០០០ រវាង *Shin* និងសាធារណៈរដ្ឋកូរ៉េ

វិសាលភាពមានកំរិតនៃការរិតត្បិតលើសេរីភាពនៃការបញ្ចេញមតិ ក្នុងវិស័យជាក់លាក់មួយចំនួន

៣៧. ក្នុងចំណោមការរិតត្បិត លើការថ្លែងសន្ទរកថានយោបាយ ដែលជាបុព្វហេតុធ្វើឱ្យគណៈកម្មាធិការ មានកង្វល់នោះ គឺបំរាមស្វែងរកសំលេងគាំទ្រតាមផ្ទះ[78] ការរិតត្បិតលើចំនួន និងប្រភេទនៃអត្ថបទជាលាយលក្ខណ៍អក្សរ ដែលអាចត្រូវបានចែកចាយនៅក្នុងអំឡុងពេលយុទ្ធនាការបោះឆ្នោត[79] ការរារាំងលទ្ធភាពប្រើប្រាស់ប្រភពផ្សេងៗ នៅក្នុងអំឡុងពេលបោះឆ្នោត រាប់ទាំងប្រព័ន្ធផ្សព្វផ្សាយព័ត៌មានជាតិ និងអន្តរជាតិ ពីបទអត្ថាធិប្បាយនយោបាយ[80] និងការកំរិតលទ្ធភាពរបស់អ្នកនយោបាយ និងគណបក្សប្រឆាំង ក្នុងការប្រើប្រាស់កាណាល់នៃប្រព័ន្ធផ្សព្វផ្សាយព័ត៌មាន។[81] រាល់ការរិតត្បិត គួរតែធ្វើស្របតាមកថាខ័ណ្ឌទី៣។ ទោះជាយ៉ាងណាក៏ដោយ វាអាចមានភាពស្របច្បាប់សំរាប់រដ្ឋភាគី រិតត្បិតការស្ទង់មតិនយោបាយ ដែលធ្វើនៅមុនពេលនៃការបោះឆ្នោតដើម្បីរក្សាសុចរិតភាពនៃដំណើរការបោះឆ្នោត។[82]

---

[78] សេចក្តីសង្កេតសន្និដ្ឋានសំរាប់ប្រទេសជប៉ុន(CCPR/C/JPN/CO/5)។

[79] ដូចខាងលើ

[80] សេចក្តីសង្កេតសន្និដ្ឋានសំរាប់ប្រទេសទុយនេស៊ី (CCPR/C/TUN/CO/5)។

[81] សេចក្តីសង្កេតសន្និដ្ឋានសំរាប់ប្រទេសតូហ្គោ(CCPR/CO/76/TGO) និងសេចក្តីសង្កេតសន្និដ្ឋានសំរាប់ប្រទេសមុលដូវ៉ា(CCPR/CO/75/MDA)។

[82] សូមមើលបណ្តឹងលេខ៩៦៨/២០០១ រវាង *Kim* និងសាធារណៈរដ្ឋកូរ៉េ ទស្សនៈយល់ឃើញអនុម័តកាលពីថ្ងៃទី១៤ មីនា ១៩៩៦។

៣៨. ដូចបានកត់សំគាល់ពីខាងដើមក្នុងកថាខ័ណ្ឌទី១៣ និងទី២០ ទាក់ទងនឹងខ្លឹមសារនៃសន្ទរកថានយោបាយ គណៈកម្មាធិការបានសង្កេតឃើញថាក្នុងឱកាសនៃការជជែកដេញដោយជាសាធារណៈអំពីឥស្សរជនសាធារណៈក្នុងវិស័យនយោបាយ និងស្ថាប័នសាធារណៈ កតិកាសញ្ញានេះ បានឲ្យតម្លៃខ្ពស់ជាពិសេស ទៅលើការបញ្ចេញមតិដោយសេរី។[83] ដូច្នេះ ការពិតតែមួយគត់គឺថាទម្រង់នៃការបញ្ចេញមតិ ត្រូវបានគេចាត់ទុកជាការជេប្រមាថដល់ឥស្សរជនសាធារណៈមួយនោះ គឺមិនគ្រប់គ្រាន់ទេ ក្នុងការធ្វើយុត្តិកម្មសំរាប់ការដាក់ទោសទណ្ឌ សូម្បីតែឥស្សរជនសាធារណៈអាចទទួលបានប្រយោជន៍ផងដែរ ពីបទប្បញ្ញត្តិនៃកតិកាសញ្ញានេះក៏ដោយ។[84] លើសពីនេះទៅទៀត ឥស្សរជនសាធារណៈទាំងអស់ រួមទាំងឥស្សរជនទាំងឡាយដែលប្រើប្រាស់អំណាចនយោបាយខ្ពស់បំផុតដូចជាប្រមុខរដ្ឋ និងប្រមុខរដ្ឋាភិបាលជាដើម ត្រូវតែជាកម្មវត្ថុជាធម្មានុរូបនៃការរិះគន់ និងការប្រឆាំងផ្នែកនយោបាយ។[85] អាស្រ័យហេតុនេះ គណៈកម្មាធិការ សំដែងការព្រួយបារម្ភអំពីច្បាប់នានាស្តីពីបញ្ហាបែបនេះ ដូចជាការមិនគោរពព្រះចេស្តា[86] *ការប្រមាថ*

[83] សូមមើលបណ្តឹងលេខ១១៨០/២០០៣ រវាង *Bodrozic* និងប្រទេសសែបប៊ី និងម៉ុងតេណេហ្គ្រូ ទស្សនៈយល់ឃើញអនុម័តកាលពីថ្ងៃទី៣១ តុលា ២០០៥។

[84] ដូចខាងលើ

[85] សូមមើលបណ្តឹងលេខ១១២៨/២០០២ រវាង *Marques* និងប្រទេសអង់ហ្គោឡា

[86] សូមមើលបណ្តឹងលេខ៤២២-៤២៤/១៩៩០ រវាង *Aduayom et al.* និងប្រទេសតូហ្គូ ទស្សនៈយល់ឃើញអនុម័តកាលពីថ្ងៃទី៣០ មិថុនា ១៩៩៤។

តុលាការ[87] ការមិនគោរពអាជ្ញាធរ[88] ការមិនគោរពទង់ជាតិ និងនិមិត្តសញ្ញាជាតិ ការបរិហារកេរ្តិ៍ប្រមុខរដ្ឋ[89] និងការការពារកិត្តិយសមន្ត្រីសាធារណៈ[90] ហើយច្បាប់ទាំងនេះ មិនត្រូវចែងពីការដាក់ទោសទណ្ឌធ្ងន់ធ្ងរថែមទៀត ដោយគ្រាន់តែផ្អែកលើអត្តសញ្ញាណរបស់បុគ្គល ដែលអាចត្រូវបានចោទសួរនោះឡើយ។ រដ្ឋភាគី មិនគួរហាមប្រាមការរិះគន់ស្ថាប័នផ្សេងៗ ដូចជាស្ថានប័នរដ្ឋបាល ឬស្ថាប័នយោធាជាដើម។[91]

៣៩. រដ្ឋភាគីគួរធានាថា ក្របខ័ណ្ឌច្បាប់ និងរដ្ឋបាលសំរាប់ការធ្វើនិយតកម្មពីប្រព័ន្ធផ្សព្វផ្សាយព័ត៌មានមហាជន ត្រូវស្របតាមបទប្បញ្ញត្តិនៃកថាខ័ណ្ឌ៣។[92] ប្រព័ន្ធនិយតកម្មគួរយកមកពិចារណាពីភាពខុសប្លែកគ្នារវាងវិស័យបោះពុម្ព និងចាក់ផ្សាយ និងប្រព័ន្ធអ៊ីនធឺណែត ទន្ទឹមនឹងការកត់សំគាល់ផងដែរ អំពីរបៀបដែលប្រព័ន្ធផ្សព្វផ្សាយព័ត៌មាននានាប្រមូលផ្តុំគ្នាមកតែមួយ ពោលគឺអាចរកបានព័ត៌មានទាំងអស់ តាមប្រព័ន្ធអ៊ីនធឺណែត។ ការបដិសេធមិនអនុញ្ញាតឲ្យមានការបោះពុម្ពផ្សាយសារព័ត៌មាន និងប្រព័ន្ធបោះ

[87] សូមមើលសេចក្តីសង្កេតសន្និដ្ឋានសំរាប់សាធារណៈរដ្ឋដូមីនិកកាំង (CCPR/CO/71/DOM)

[88] សូមមើលសេចក្តីសង្កេតសន្និដ្ឋានសំរាប់ប្រទេសហុងឌុយរ៉ាស់ (CCPR/C/HND/CO/1)

[89] សូមមើលសេចក្តីសង្កេតសន្និដ្ឋានសំរាប់ប្រទេសហ្សំប៊ី (CCPR/ZMB/CO/3) វក្យខ័ណ្ឌទី២៥

[90] សូមមើលសេចក្តីសង្កេតសន្និដ្ឋានសំរាប់ប្រទេសកូស្តារីកា(CCPR/C/CRI/CO/3)វក្យខ័ណ្ឌទី១១

[91] ដូចខាងលើ និងសូមមើលសេចក្តីសង្កេតសន្និដ្ឋានសំរាប់ប្រទេសទុយនេស៊ី (CCPR/C/TUN/CO/5) វក្យខ័ណ្ឌទី៩១

[92] សូមមើលសេចក្តីសង្កេតសន្និដ្ឋានសំរាប់ប្រទេសវៀតណាម (CCPR/CO/75/VNM) កថាខ័ណ្ឌទី១៨ និងសេចក្តីសង្កេតសន្និដ្ឋានសំរាប់ប្រទេសឡេសូតូ(CCPR/CO/79/Add.106)កថាខ័ណ្ឌទី២៣

ពុម្ពផ្សាយព័ត៌មាន ក្រៅពីកាលៈទេសៈជាក់លាក់នៃការអនុវត្តតាមកថាខ័ណ្ឌទី៣ គឺមិនស្របនឹងមាត្រា១៩ នេះទេ។ កាលៈទេសៈដូចនេះ មិនអាចរាប់ជាការហាមប្រាមមួយលើការបោះពុម្ពផ្សាយជាក់លាក់ណាមួយឡើយ ប្រសិនបើមិនមានខ្លឹមសារជាក់លាក់ដែលមិនធ្ងន់ល្មម អាចត្រូវបានហាមប្រាមជាធម្មានុរូប ក្រោមកថាខ័ណ្ឌទី៣។ រដ្ឋភាគី ត្រូវជៀសវាងការដាក់លក្ខខណ្ឌ សំរាប់ការចេញអាជ្ញាប័ណ្ណ ដែលមានលក្ខណៈស្មុគ្រស្មាញ និងមានតម្លៃខ្ពស់ទៅលើប្រព័ន្ធព័ត៌មានចាក់ផ្សាយ រាប់ទាំងស្ថានីយ៍ព័ត៌មានពាណិជ្ជកម្ម និងស្ថានីយ៍ព័ត៌មានសហគមន៍ផងដែរ។[93] លក្ខណៈវិនិច្ឆ័យសំរាប់អនុវត្តលក្ខខណ្ឌនេះ និងតម្លៃអាជ្ញាប័ណ្ណនេះគួរតែសមហេតុផល និងសត្យានុម័ត[94] ច្បាស់លាស់[95] តម្លាភាព[96] មិនរើសអើង និងប្រសិនបើមិនដូច្នេះទេ ត្រូវស្របតាមកតិកាសញ្ញានេះ។[97] របបចេញអាជ្ញាប័ណ្ណ សំរាប់ការផ្សាយតាមប្រព័ន្ធផ្សព្វផ្សាយព័ត៌មានដែលកម្លាំងផ្សាយមានកំរិត ដូចជា សេវាសោតទស្សន៍លើដី និងតាមផ្កាយរណប គួរត្រូវបានផ្តល់ការបែងចែកប្រកបដោយសមធម៌នូវលទ្ធភាពប្រើប្រាស់ និងរលកធាតុអាកាស រវាងប្រព័ន្ធផ្សាយព័ត៌មានសាធារណៈ ពាណិជ្ជកម្ម និងសហគមន៍។ គណៈកម្មាធិការ

---

[93] សូមមើលសេចក្តីសង្កេតសន្និដ្ឋានសំរាប់ប្រទេសហ្គាំប៊ី (CCPR/CO/75/GMB)

[94] សូមមើលសេចក្តីសង្កេតសន្និដ្ឋានសំរាប់ប្រទេសលីបង់(CCPR/CO/79/Add.78)វក្យខ័ណ្ឌទី២៥

[95] សូមមើលសេចក្តីសង្កេតសន្និដ្ឋានសំរាប់ប្រទេសគុយវ៉ែត (CCPR/CO/69/KWT) និង សេចក្តីសង្កេតសន្និដ្ឋានសំរាប់ប្រទេសអ៊ុយក្រែន (CCPR/CO/73/UKR)

[96] សូមមើលសេចក្តីសង្កេតសន្និដ្ឋានសំរាប់ប្រទេសគៀកជីស្ថាន (CCPR/CO/69/KGZ)

[97] សូមមើលសេចក្តីសង្កេតសន្និដ្ឋានសំរាប់ប្រទេសអ៊ុយក្រែន (CCPR/CO/73/UKR)

ផ្តល់អនុសាសន៍ថា រដ្ឋភាគីដែលមិនទាន់បានធ្វើដូច្នេះ គួរបង្កើតឲ្យមានអាជ្ញាធរសាធារណៈ និងឯករាជ្យមួយ សំរាប់ទទួលបន្ទុកការចេញអាជ្ញាប័ណ្ណផ្សាយព័ត៌មាន ដែលមានសមត្ថកិច្ចពិនិត្យពាក្យសុំផ្សាយ និងផ្តល់អាជ្ញាប័ណ្ណ។[98]

៤០. គណៈកម្មាធិការបញ្ជាក់ជាថ្មីអំពីសេចក្តីសង្កេតរបស់ខ្លួននៅក្នុងសេចក្តីពន្យល់ទូទៅលេខ១០ ថា "ដោយសារតែវឌ្ឍនភាពនៃប្រព័ន្ធផ្សព្វផ្សាយព័ត៌មានមហាជនសម័យថ្មី ទើបមានការចាំបាច់ចាត់វិធានការមានប្រសិទ្ធភាព ដើម្បីបង្ការត្រួតត្រាបែបនេះលើប្រព័ន្ធផ្សព្វផ្សាយព័ត៌មាន ថាអាចជ្រៀតជ្រែកដល់សិទ្ធិបុគ្គលគ្រប់រូបចំពោះសេរីភាពនៃការសំដែងមតិ"។ រដ្ឋមិនគួរមានការត្រួតត្រាផ្តាច់មុខលើប្រព័ន្ធផ្សព្វផ្សាយព័ត៌មាន និងគួរលើកកំពស់ពហុភាពនៃប្រព័ន្ធផ្សព្វផ្សាយព័ត៌មាន។[99] អាស្រ័យហេតុនេះ រដ្ឋភាគីគួរចាត់វិធានការសមស្រប អនុលោមតាមកតិកាសញ្ញានេះ ដើម្បីបង្ការការត្រួតត្រាមិនត្រឹមត្រូវលើប្រព័ន្ធផ្សព្វផ្សាយព័ត៌មាន ឬការប្រមូលផ្តុំដោយក្រុមប្រព័ន្ធផ្សព្វផ្សាយព័ត៌មាន ដែលគ្រប់គ្រងដោយឯកជនក្នុងស្ថានភាពផ្តាច់មុខ ដែលអាចប៉ះពាល់ដល់ភាពចម្រុះនៃប្រភព និងទស្សនៈយល់ឃើញ។

---

[98] សូមមើលសេចក្តីសង្កេតសន្និដ្ឋានសំរាប់ប្រទេសលីបង់ (CCPR/CO/79/Add.78)

[99] សូមមើលសេចក្តីសង្កេតសន្និដ្ឋានសំរាប់ប្រទេសហ្គុយយ៉ាណា (CCPR/CO/79/Add.121) វក្យខ័ណ្ឌទី១៩ សេចក្តីសង្កេតសន្និដ្ឋានសំរាប់សហព័ន្ធរុស្ស៊ី (CCPR/CO/79/RUS) សេចក្តីសង្កេតសន្និដ្ឋានសំរាប់ប្រទេសវៀតណាម (CCPR/CO/75/VNM) សេចក្តីសង្កេតសន្និដ្ឋានសំរាប់ប្រទេសអ៊ីតាលី (CCPR/C/79/Add.37)

៤១. ត្រូវយកចិត្តទុកដាក់ធានាថា ប្រព័ន្ធផ្តល់ហិរញ្ញប្បទានរបស់រដ្ឋាភិបាលដល់ប្រព័ន្ធផ្សព្វផ្សាយព័ត៌មាន និងការដាក់សេចក្តីប្រកាសផ្សាយរបស់រដ្ឋាភិបាល[100] មិនត្រូវបានប្រើប្រាស់ឲ្យមានឥទ្ធិពលរារាំងដល់សេរីភាពនៃការសំដែងមតិឡើយ។[101] លើសពីនេះទៅទៀត ប្រព័ន្ធផ្សព្វផ្សាយព័ត៌មានឯកជន មិនត្រូវដាក់ឲ្យស្ថិតក្នុងស្ថានភាពមួយចាញ់ប្រៀប បើធៀបទៅនឹងប្រព័ន្ធផ្សព្វផ្សាយព័ត៌មានរបស់រដ្ឋ នៅក្នុងបញ្ហានេះឡើយ ដោយសារតែលទ្ធភាពទទួលបានមធ្យោបាយនៃការផ្សព្វផ្សាយ/ការចែកចាយព័ត៌មាន និងលទ្ធភាពទទួលបានព័ត៌មាន។[102]

៤២.ការដាក់ទោសទណ្ឌចំពោះប្រព័ន្ធផ្សព្វផ្សាយព័ត៌មាន អ្នកបោះពុម្ពផ្សាយ ឬអ្នកសារព័ត៌មាន ដោយគ្រាន់តែរិះគន់រដ្ឋាភិបាល ឬប្រព័ន្ធសង្គមនយោបាយមួយ ដែលគាំទ្រដោយរដ្ឋាភិបាល[103] មិនដែលត្រូវចាត់ទុកថាជាការរឹតត្បិតមួយចាំបាច់ លើសេរីភាពនៃការសំដែងមតិឡើយ។

៤៣.ការរឹតត្បិតណាមួយលើប្រតិបត្តិការគេហទំព័រ បណ្តាញសង្គមប្លុជ ឬប្រតិបត្តិការដទៃផ្សេងទៀតដែលផ្អែកលើប្រព័ន្ធអ៊ីនធឺណែត

---

[100] សូមមើលសេចក្តីសង្កេតសន្និដ្ឋានសំរាប់ប្រទេសឡេសូតូ(CCPR/CO/79/Add.106) កថាខ័ណ្ឌទី២២

[101] សូមមើលសេចក្តីសង្កេតសន្និដ្ឋានសំរាប់ប្រទេសអ៊ុយក្រែន (CCPR/CO/73/UKR)

[102] សូមមើលសេចក្តីសង្កេតសន្និដ្ឋានសំរាប់ប្រទេសស្រីលង្កា (CCPR/CO/79/LKA) និងសេចក្តីសង្កេតសន្និដ្ឋានសំរាប់ប្រទេសតូហ្គោ (CCPR/CO/76/TGO) កថាខ័ណ្ឌទី១៧

[103] សូមមើលសេចក្តីសង្កេតសន្និដ្ឋានសំរាប់ប្រទេសប៉េរូ (CCPR/CO/70/PER)

អេឡិចត្រូនិក ឬប្រព័ន្ធផ្សព្វផ្សាយព័ត៌មានផ្សេងទៀត រាប់ទាំងប្រព័ន្ធគាំទ្រដល់ទំនាក់ទំនងទាំងនេះ ដូចជាអ្នកផ្តល់សេវាកម្មអ៊ីនធឺណែត ឬម៉ាស៊ីនស្វែងរក អាចអនុញ្ញាតបានតែក្នុងវិសាលភាពមួយដែលស្របតាមកថាខ័ណ្ឌទី៣។ ការរិតត្បិតដែលអាចអនុញ្ញាតបានជាទូទៅគួរតែលើខ្លឹមសារជាក់លាក់ បំរាមតាមប្រភេទពីប្រតិបត្តិការនៃប្រព័ន្ធ និងផ្នែកមួយចំនួន គឺមិនស្របតាមកថាខ័ណ្ឌទី៣ឡើយ។ វាមិនស្របនឹងកថាខ័ណ្ឌទី៣ ផងដែរ ចំពោះការហាមលើផ្នែក ឬប្រព័ន្ធផ្សព្វផ្សាយព័ត៌មានណាមួយ ពីការចុះផ្សាយអត្ថបទដោយសារគ្រាន់តែអត្ថបទនេះ អាចមានការរិះគន់រដ្ឋាភិបាល ឬប្រព័ន្ធសង្គមនយោបាយមួយដែលរដ្ឋាភិបាលគាំទ្រ។[104]

៤៤. វិជ្ជាជីវៈសារព័ត៌មានគឺជាមុខងារមួយដែលត្រូវបានចែករំលែកពីតួអង្គជាច្រើនយ៉ាងទូលាយ រាប់ទាំងអ្នករាយការណ៍និងអ្នកវិភាគវិជ្ជាជីវៈធ្វើការពេញម៉ោង ព្រមទាំងអ្នកមានប្លុជផ្ទាល់ខ្លួន និងអ្នកឯទៀតដែលធ្វើការក្នុងរូបភាពស្វ័យបោះពុម្ពផ្សាយអត្ថបទ នៅលើប្រព័ន្ធអ៊ីនធឺណែត ឬប្រព័ន្ធដទៃផ្សេងទៀត ហើយប្រព័ន្ធចុះបញ្ជីឬផ្តល់អាជ្ញាប័ណ្ណជាទូទៅរបស់រដ្ឋដល់អ្នកសារព័ត៌មាន មិនស្របនឹងកថាខ័ណ្ឌទី៣ នេះទេ។ គម្រោងទទួលស្គាល់ជាផ្លូវការមានកំណត់អាចអនុញ្ញាតបាន តែក្នុងករណីចាំបាច់ប៉ុណ្ណោះ ដើម្បីផ្តល់ឲ្យអ្នកសារព័ត៌មាននូវបុព្វសិទ្ធិចេញ-ចូលទីកន្លែង និង/ឬ ព្រឹត្តិការណ៍មួយ

[104] សូមមើលសេចក្តីសង្កេតសន្និដ្ឋានសំរាប់សាធារណៈរដ្ឋអារ៉ាប់សេរី (CCPR/CO/84/SYR)

ចំនួន។ គម្រោងដូចនេះ គួរត្រូវបានអនុវត្តក្នុងលក្ខណៈមួយដោយគ្មានការរើសអើង និងស្របតាមមាត្រា១៩ និងបទបញ្ញត្តិដទៃទៀតនៃកតិកាសញ្ញានេះ ដោយផ្អែកលើលក្ខណៈវិនិច្ឆ័យជាក់លាក់ និងដោយពិចារណាថា វិជ្ជាជីវៈសារព័ត៌មាន គឺជាមុខងារមួយដែលត្រូវបានចែករំលែកពីតួអង្គជាច្រើនយ៉ាងទូលាយ។

៤៥. តាមធម្មតា វាមិនស្របនឹងកថាខ័ណ្ឌទី៣ ទេ ក្នុងការរិតត្បិតសេរីភាពរបស់អ្នកសារព័ត៌មាន និងអ្នកដទៃទៀតដែលព្យាយាមអនុវត្តសេរីភាពនៃការបញ្ចេញមតិរបស់ខ្លួន (ដូចជា អ្នកដែលមានបំណងធ្វើដំណើរទៅចូលរួមក្នុងការប្រជុំផ្សេងៗ ទាក់ទងនឹងសិទ្ធិមនុស្ស)[105] ការធ្វើដំណើរចេញក្រៅរដ្ឋភាគី ការរិតត្បិតអ្នកសារព័ត៌មានបរទេសចំពោះការចូលក្នុងរដ្ឋភាគី ដល់អ្នកដែលមកពីប្រទេសជាក់លាក់មួយចំនួន[106] ឬរិតត្បិតសេរីភាពក្នុងការដើរហើររបស់អ្នកសារព័ត៌មាន និងអ្នកស៊ើបអង្កេតសិទ្ធិមនុស្សនៅក្នុងរដ្ឋភាគី (រាប់ទាំង ទីកន្លែងដែលរងផលប៉ះពាល់ពីជំលោះ កន្លែងមានគ្រោះធម្មជាតិនិងកន្លែងដែលគេអះអាងថាមានការរំលោភបំពានសិទ្ធិមនុស្ស)។ រដ្ឋភាគីគួរទទួលស្គាល់ និងគោរពធាតុផ្សំនៃសិទ្ធិមានសេរីភាពនៃការបញ្ចេញមតិ ដែលក្រសោបនូវលើបុព្វសិទ្ធិមានដែនកំណត់របស់អ្នកសារព័ត៌មាន ក្នុងការមិនបញ្ចេញឲ្យដឹងពីប្រភពព័ត៌មាន។[107]

[105] សូមមើលសេចក្តីសង្កេតសន្និដ្ឋានសំរាប់ប្រទេសអ៊ុយបេគីស្ថាន (CCPR/CO/83/UZB) និងសេចក្តីសង្កេតសន្និដ្ឋានសំរាប់ប្រទេសម៉ូរ៉ុកកូ (CCPR/CO/82/MAR)

[106] សូមមើលសេចក្តីសង្កេតសន្និដ្ឋានសាធារណៈរដ្ឋប្រជាធិបតេយ្យកូរ៉េ (CCPR/CO/72/PRK)

[107] សូមមើលសេចក្តីសង្កេតសន្និដ្ឋានសំរាប់ប្រទេសគុយវ៉ែត (CCPR/CO/69/KWT)

៤៦. រដ្ឋភាគីគួរធានាថា វិធានការប្រឆាំងភេរវកម្មត្រូវស្របនឹងកថាខ័ណ្ឌ៣។ បទល្មើសបែបនេះ ដូចជា "ការលើកទឹកចិត្តភេរវកម្ម"[108] និង "សកម្មភាពជ្រុលនិយម"[109] ក៏ដូចជាបទល្មើសនៃអំពើភេរវកម្ម "តាមការកោតសរសើរ" "តាមការលើកឲ្យល្បីល្បាញ" ឬ "តាមការធ្វើយុត្តិកម្ម" គួរតែកំណត់ន័យឲ្យបានច្បាស់លាស់ ដើម្បីធានាថា បទល្មើសទាំងនោះ មិននាំឲ្យមានការជ្រៀតជ្រែករំខានដែលមិនចាំបាច់ ឬមិនសមាមាត្រជាមួយនឹងសេរីភាពនៃការបញ្ចេញមតិឡើយ។ ការរិតត្បិតហួសហេតុលើសិទ្ធិទទួលបានព័ត៌មាន ក៏ត្រូវតែជៀសវាងផងដែរ។ ប្រព័ន្ធផ្សព្វផ្សាយព័ត៌មាន ដើរតួនាទីមួយដ៏សំខាន់ ក្នុងការផ្ដល់ដំណឹងដល់សាធារណៈជនពីអំពើភេរវកម្ម និងសមត្ថភាពរបស់ខ្លួនដើម្បីប្រតិបត្តិការ មិនគួរត្រូវបានរិតត្បិតដោយមិនត្រឹមត្រូវនោះឡើយ។ ហេតុដូចនេះ អ្នកសារព័ត៌មានមិនគួរត្រូវបានដាក់ទោសទណ្ឌ ចំពោះការអនុវត្តសកម្មភាពស្របច្បាប់របស់ខ្លួននោះឡើយ។

៤៧. ច្បាប់បរិហាកេរ្តិ៍ ត្រូវតែបានតាក់តែងដោយយកចិត្តទុកដាក់ ដើម្បីធានាថា ច្បាប់ទាំងនេះ ស្របតាមកថាខ័ណ្ឌ៣ ហើយថា ក្នុងការអនុវត្តជាក់ស្ដែង ច្បាប់ទាំងនេះមិនបំរើដល់ការរិតត្បិតលើសេរី

[108] សូមមើលសេចក្ដីសង្កេតសន្និដ្ឋានសំរាប់សហរាជាណាចក្រនៃចក្រភពអង់គ្លេស និងអៀរឡង់ខាងជើង (CCPR/C/GBR/CO/6)

[109] សូមមើលសេចក្ដីសង្កេតសន្និដ្ឋានសំរាប់សហព័ន្ធរុស្ស៊ី (CCPR/CO/79/RUS)

ភាពនៃការបញ្ចេញមតិឡើយ។[110] ច្បាប់ទាំងឡាយនេះ ជាពិសេស ច្បាប់ដាក់បទបរិហាកេរ្តិ៍ជាបទព្រហ្មទណ្ឌ គួរតែដាក់បញ្ចូលបញ្ញត្តិការពារដូចនេះ ថាជាការការពារតថភាព ហើយមិនគួរត្រូវបានអនុវត្តតាមទម្រង់នៃការបញ្ចេញមតិដែលតាមចរិតលក្ខណៈរបស់វាមិនមែនជាកម្មវត្ថុនៃការពិនិត្យផ្ទៀងផ្ទាត់។ យ៉ាងហោចណាស់ ចំពោះសេចក្តីអធិប្បាយអំពីឥស្សរជនសាធារណៈ គេគួរធ្វើការពិចារណាជៀសវាងការដាក់ទោសទណ្ឌ ឬបើមិនដូច្នេះទេ ដោយការចេញសេចក្តីថ្លែងការណ៍មិនពិតដែលខុសច្បាប់ ដែលត្រូវបានចុះផ្សាយដោយភាន់ច្រឡំ ប៉ុន្តែមិនមានគំនិតព្យាបាទ។[111] ទោះក្នុងករណីណាក៏ដោយ ផលប្រយោជន៍សាធារណៈនៅក្នុងកម្មវត្ថុនៃការរិះគន់ គួរតែត្រូវបានទទួលស្គាល់ថាជាការការពារមួយ។ រដ្ឋភាគី គួរយកចិត្តទុកដាក់ បញ្ចៀសវិធានការ និងទោសទណ្ឌជាទណ្ឌកម្មហួសហេតុ។ ប្រសិនជាពាក់ព័ន្ធ រដ្ឋភាគីគួរដាក់កំហិតសមហេតុផលលើលក្ខខណ្ឌតម្រូវសំរាប់ចុងចោទក្នុងការសងសោហ៊ុយចំណាយដល់ភាគីដែលឈ្នះក្តី។[112] រដ្ឋភាគី គួរពិចារណាអំពីការដកបទបរិហារកេរ្តិ៍ចេញពីបទល្មើសព្រហ្មទណ្ឌ[113] ហើយទោះជាក្នុងករណីណាក៏

110 សូមមើលសេចក្តីសង្កេតសន្និដ្ឋានសំរាប់សហរាជាណាចក្រនៃចក្រភពអង់គ្លេស និងអៀរឡង់ខាងជើង (CCPR/C/GBR/CO/6)

111 ដូចខាងលើ

112 ដូចខាងលើ

113 សូមមើលសេចក្តីសង្កេតសន្និដ្ឋានសំរាប់ប្រទេសអ៊ីតាលី (CCPR/C/ITA/CO/5) និងសេចក្តីសង្កេតសន្និដ្ឋានសំរាប់អតីតសាធារណៈរដ្ឋយូហ្គោស្លាវី ម៉ាសេដូនី (CCPR/C/MKD/CO/2)

ដោយ ការអនុវត្តច្បាប់ព្រហ្មទណ្ឌគួរតែអនុញ្ញាតឲ្យធ្វើចំពោះករណីធ្ងន់ធ្ងរបំផុតប៉ុណ្ណោះ ហើយការដាក់ពន្ធនាគារមិនដែលជាទណ្ឌកម្មសមស្របនោះទេ។ គេមិនអនុញ្ញាតឲ្យរដ្ឋភាគី ចោទប្រកាន់បុគ្គលណាម្នាក់ពីបទបរិហារកេរ្តិ៍ជាបទព្រហ្មទណ្ឌរួចហើយក្រោយមកមិនដំណើរការជំនុំជម្រះឲ្យបានឆាប់រហ័សនោះឡើយ -ការអនុវត្តបែបនេះ មានផលប៉ះពាល់មិនល្អដែលអាចរិតត្បិតមិនត្រឹមត្រូវលើការអនុវត្តសេរីភាពនៃការបញ្ចេញមតិរបស់សាម៉ីជននិងអ្នកដទៃទៀត។[114]

៤៨. បំរាមចំពោះការបង្ហាញពីកង្វះការគោរពដល់សាសនា ឬប្រព័ន្ធជំនឿផ្សេងទៀត រាប់ទាំងច្បាប់ប្រមាថសាសនាផង គឺមិនស្របនឹងកតិកាសញ្ញានេះទេ លើកលែងតែក្នុងកាលៈទេសៈជាក់លាក់ដែលមានចែងក្នុងមាត្រា២០ កថាខ័ណ្ឌទី២នៃកតិកាសញ្ញានេះ។ បំរាមបែបនេះ ក៏ត្រូវតែស្របផងដែរនឹងលក្ខខណ្ឌតម្រូវយ៉ាងតឹងរឹង នៃមាត្រា១៩ កថាខ័ណ្ឌ៣ ព្រមទាំងមាត្រាមួយចំនួន ដូចជាមាត្រា២, ៥, ១៧, ១៨ និងមាត្រា២៦។ ដូច្នេះ ជាឧទាហរណ៍ មិនអនុញ្ញាតចំពោះច្បាប់ទាំងឡាយណាដែលមានការរើសអើង ដោយការគាំទ្រ ឬប្រឆាំងសាសនាមួយ ឬសាសនាជាក់លាក់ ឬប្រព័ន្ធជំនឿ ឬអ្នកកាន់សាសនាមួយ ទៅអ្នកកាន់សាសនាមួយទៀត ឬអ្នកមានជំនឿលើសាសនាមួយទៅអ្នកគ្មានជំនឿលើសាសនា។ វាក៏មិនអនុញ្ញាត

[114] សូមមើលបណ្តឹងលេខ៩០៩/២០០០ រវាង *Kankanamge* និងប្រទេសស្រីលង្កា ទស្សនៈយល់ឃើញអនុម័តកាលពីថ្ងៃទី២៧ កក្កដា ២០០៤។

ឲ្យមានបំរាមបែបនេះ ត្រូវយកមកប្រើប្រាស់ ដើម្បីបង្ការ ឬដាក់ទោសទណ្ឌដល់មតិរិះគន់អ្នកដឹកនាំសាសនា ឬបទអត្ថាធិប្បាយពីលិទ្ធិសាសនា និងគោលការណ៍នៃជំនឿ។[115]

៤៩. ច្បាប់ដែលដាក់ទោសទណ្ឌលើការបញ្ចេញមតិអំពីព្រឹត្តិហេតុជាប្រវត្តិសាស្ត្រ គឺមិនស្របនឹងកាតព្វកិច្ចដែលកតិកាសញ្ញានេះកំណត់ទៅលើរដ្ឋភាគី ទាក់ទងនឹងការគោរពសេរីភាពនៃគំនិត និងការបញ្ចេញមតិនោះទេ។[116] កតិកាសញ្ញានេះ មិនអនុញ្ញាតឲ្យមានបំរាមជាទូទៅ លើការបញ្ចេញមតិដែលភាន់ច្រឡំ ឬការបកស្រាយណាដែលមិនត្រឹមត្រូវ អំពីព្រឹត្តិការណ៍ពីអតីតកាលនោះទេ។ ការរិតត្បិតសិទ្ធិសេរីភាពនៃការបញ្ចេញមតិ មិនគួរត្រូវធ្វើ ហើយការរិតត្បិតទាំងនេះ មិនគួរធ្វើឲ្យហួសពីអ្វីដែលត្រូវបានអនុញ្ញាតក្នុងកថាខ័ណ្ឌទី៣ ឬអ្វីដែលបានតម្រូវក្រោមមាត្រា២០ ឡើយ ទាក់ទងនឹងសេរីភាពនៃការបញ្ចេញមតិ។

[115] សូមមើលសេចក្តីសង្កេតសន្និដ្ឋានសំរាប់សហរាជាណាចក្រនៃចក្រភពអង់គ្លេស និងអៀងឡង់ខាងជើង-ដែនដីរាជាណាចក្រ(CCPR/C/79/Add.119)។សូមមើលផងដែរសេចក្តីសង្កេតសន្និដ្ឋានសំរាប់ប្រទេសគុយវ៉ែត(CCPR/CO/69/KWT) ។

[116] ដែលត្រូវបានហៅថា "ឯកសារច្បាប់ជំនួយស្មារតី" សូមមើលបណ្តឹងលេខ៥៥០/៩៣ រវាង *Faurission* និងប្រទេសបារាំង។ សូមមើលផងដែរសេចក្តីសង្កេតសន្និដ្ឋានសំរាប់ប្រទេសហុងគ្រី(CCPR/HUN/CO/5) វក្យខ័ណ្ឌទី១៩

ទំនាក់ទំនងរវាងមាត្រា១៩ និងមាត្រា២០

៥០. មាត្រា១៩ និងមាត្រា២០ មានលក្ខណៈស្របគ្នា និងបំពេញឲ្យគ្នាទៅវិញទៅមក។ អំពើដែលមានចែងក្នុងមាត្រា២០ សុទ្ធតែស្ថិតនៅក្រោមការរិតត្បិត ស្របតាមមាត្រា១៩ កថាខ័ណ្ឌទី៣។ ដូច្នេះ ការរិតត្បិតណាមួយដែលត្រូវបានធ្វើយុត្តិកម្ម ផ្អែកលើមាត្រា២០ ក៏ត្រូវតែស្របផងដែរនឹងមាត្រា១៩ កថាខ័ណ្ឌទី៣។[117]

៥១. អ្វីដែលញែកអំពើដែលមានចែងក្នុងមាត្រា២០ ចេញពីអំពើផ្សេងទៀត ដែលអាចជាកម្មវត្ថុនៃការរិតត្បិតក្រោមមាត្រា១៩ កថាខ័ណ្ឌទី៣ នោះ គឺថា ចំពោះអំពើ ដែលមានចែងក្នុងមាត្រា២០ កតិកាសញ្ញានេះ បង្ហាញពីចំលើយជាក់លាក់ដែលបានតម្រូវពីរដ្ឋមានជាអាទិ៍ បំរាមដោយច្បាប់របស់ខ្លួន។ មានតែស្ថិតក្នុងវិសាលភាពនេះប៉ុណ្ណោះ ដែលមាត្រា២០ អាចត្រូវបានចាត់ទុកថាជា*ច្បាប់ពិសេស* ទាក់ទងនឹងមាត្រា១៩។

៥២. មានតែចំពោះទម្រង់ជាក់លាក់នៃការសំដែងមតិដូចបានគូសបញ្ជាក់ក្នុងមាត្រា២០ ថា រដ្ឋភាគីមានកាតព្វកិច្ចដាក់បំរាមតាមផ្លូវច្បាប់។គ្រប់ករណីដែលរដ្ឋធ្វើការរិតត្បិតសេរីភាពនៃការសំដែងមតិ រដ្ឋចាំបាច់ត្រូវបង្ហាញហេតុផលត្រឹមត្រូវ សំរាប់ការហាមប្រាមនោះ និងបទបញ្ញត្តិនានារបស់ខ្លួន ស្របយ៉ាងតឹងរឹងតាមមាត្រា១៩។

៚*៚

[117] សូមមើលបណ្តឹងលេខ៧៣៦/៩៧ រវាង *Ross* និងប្រទេសកាណាដា ទស្សនៈយល់ឃើញអនុម័តកាលពីថ្ងៃទី១៨ តុលា ២០០០។